

o p i n t o - o p a s Matkailualan
verkostoyliopisto
2 0 0 6 - 2 0 0 7

Matkailualan verkostoyliopisto

Sisällysluettelo

2

Matkailualan verkostoyliopisto	5	1.4. Matkailu taloudellisena toimintana, 6 op	26
1. Perusopinnot, 25-28 op	22	1.4.1. Matkailun yritystoiminnan perusteet, 3 op.....	26
1.1. Johdanto, 2 op	22	1.4.2. Matkailutalous ja matkailun taloudelliset vaikutukset, 3 op	27
1.2. Matkailun aika- ja alueulottuvuus, 8 op	23	1.5. Matkailuhallinto, 6 op	28
1.2.1. Matkailun historia ja tulevaisuus, 4 op..	23	1.5.1. Kansallinen matkailun edistäminen ja säätely, 3 op.....	28
1.2.2. Matkailu alueellisena ilmiönä, 4 op	24	1.5.2. Matkailun kansainväliset organisaatiot, 3 op	29
1.3. Matkailun yhteiskunnalliset rakenteet ja prosessit, 6 op	25	2. Aineopinnot, 25-40 op	31
1.3.1. Matkailu sosiokulttuurisena ilmiönä, 3 op	25	2.1. Matkailun liiketoiminta	31
1.3.2. Matkailun yhteiskunnalliset kytkennät, 3 op	26		

2.1.1. Matkailupalvelujen asiakaslähtöinen kehittäminen, 4 op	31	2.3.4. Liikunta ja terveys matkailussa, 5 op.....	46
2.1.2. Matkailuyrityksen markkinointiviestintä, 4 op.....	32	2.4. Matkailututkimus	47
2.1.3. Matkailuyrityksen taloushallinto, 3 op...	33	2.4.1. Matkailututkimuksen metodiikka, 4 op..	47
2.1.4. Matkailun oikeuskysymyksiä, 5 op	34	2.4.2. SPSS-ohjelman käyttö kvantitatiivisten aineistojen analyysissä, 3 op.....	48
2.1.5. Matkailun verkkoliiketoiminta, 3 op	35	2.5. Työ- tai kenttäharjoittelu, 6 op.....	49
2.2. Kulttuuri ja matkailu	36	3. Syventävät opinnot, 2-18 op	51
2.2.1. Turismi, turisti ja kulttuuri, 4 op	36	3.1. Tutoriaali, 2 op.....	51
2.2.2. Matkailu taiteen poluilla, 4 op	38	3.2. Matkailun trendit, 8 op	52
2.2.3. Kaupunkimatkailu, 3 op.....	38	3.3. Muuttuva matkailuyrittäjyys, 8 op	53
2.2.4. Maaseutumatkailu, 4 ov	39	4. Jatko-opinnot, 3-30 op.....	55
2.2.5. Suomalainen kulttuuri ja matkailu, 4 op	40	4.1. Jatkokoulutuksen intensiivikurssi, 8 op.	55
2.2.6. Tapahtumamatkailu, 3 op	41	4.2. Jatko-opintoseminaari, 3 op.....	56
2.2.7. Matkailun historian erikoistumisopinnot, 4 op	42	4.3. Itsenäinen työskentely	57
2.3. Matkailuympäristö	42	5. Innovaatiokoulu.....	58
2.3.1. Kestävä matkailu, 4 op	42	Liite Työharjoittelua (kohta 2.5.)	
2.3.2. Matkailukohteet ja alueelliset mielikuvat, 4 op.....	43	koskevat ohjeet	59
2.3.3. Matkailun alueellinen suunnittelu ja kehittäminen, 6 ov	45		

2 0 0 6 - 2 0 0 7

Matkailualan verkostoyliopisto

Matkailualan verkostoyliopisto (MAVY) perustuu siinä mukana olevien yliopistojen välillä 2.12.1994 tehtyyn sopimukseen (94/1614/631) ja sopimuksen lisäyksiin. Verkostoyliopistossa ovat mukana Helsingin kauppakorkeakoulu, Helsingin yliopisto, Joensuun yliopisto, Jyväskylän yliopisto, Kuopion yliopisto, Lapin yliopisto, Lappeenrannan teknillinen yliopisto, Oulun yliopisto, Sibelius-Akatemia, Svenska handelshögskolan, Taideteollinen korkeakoulu, Tampereen yliopisto, Teatterikorkeakoulu, Turun kauppakorkeakoulu, Turun yliopisto, Vaasan yliopisto ja Åbo Akademi. Matkailualan verkostoyliopiston koordinoitua varten on Joensuun yliopiston

Savonlinnan kampukselle perustama erillislaitos, matkailualan opetus- ja tutkimuslaitos.

Tehtävät

Matkailualan verkostoyliopisto on 17 suomalaisen yliopiston yhteistoimintaa, joka yhdistää matkailualan tieteellisen tutkimuksen ja opetuksen ja rakentaa yliopistojen yhteistä jaettavaa osaamista. Matkailualan verkostoyliopisto järjestää yliopistojen yhteisen matkailualan monitieteisen perus- ja jatko-opetuksen, edistää matkailualan tutkimusta sekä ylläpitää alan kansallista tietopalvelua. Aidosti monitieteinen toteutus on kansainvälisestikin innovatiiv-

vinen tapa kehittää yliopistojen tutkimusta ja opetusta. Matkailualan verkostoyliopiston opetus antaa opiskelijalle perusteelliset tiedot eri tieteenaloilla tehtävästä matkailututkimuksesta ja tuo osaamista ja innovaatioita matkailuelinkeinon sekä siihen läheisesti liittyviin sidosryhmiin.

Opintojen rakenne

Opetus toteutetaan verkostoyliopistona, jossa opiskelijat ovat jäsenyliopistojen opiskelijoita. Kukin verkostossa mukana oleva yliopistoyksikkö vahvistaa vuosittain matkailualan verkostoyliopiston opetussuunnitelman. Näin matkailun opinnot tulevat osaksi jäsenyliopiston omaa opetusohjelmaa ja tukevat koko yliopiston opetusta. Verkosto-opintoihin voi sisältyä jäsenyliopistojen laitosten opetussuunnitelmassa jo olevia opintojaksoja.

Verkostoyliopiston opintokokonaisuuteen sisältyvät matkailualan opinnot jakautuvat perus-, aine- ja syventäviin opintoihin. Lisäksi tarjotaan jatko-opiskelijoille suunnattuja opintojaksoja. Opiskelija voi sisällyttää verkostoyliopistossa suorittamansa matkailualan opinnot pääaineensa alempaan (kandidaatin) ja/tai ylempään (maisterin) tutkintoon joko sivuaineopintoina tai integroituina muiden tutkintoa

tukevien aineiden arvosanaopintoihin. Tarkempaa tietoa matkailualan verkostoyliopiston opintojen sisällyttämisestä tutkintoonsa opiskelija saa tiedekuntansa tai vastaavan opintoasiainhallinnosta. Opintojen pohjana ovat pääaineen tutkintoon liittyvät opintosuoritukset opiskelijan omassa yliopistossa. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni matkailualan verkostoyliopiston opiskelijoista saa omalta professoriltaan luvan laatia pääaineensa pro gradu -tutkielman matkailua käsittelevästä aiheesta. Opiskelija valmistuu joko alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon, esim. pääaineessaan matkailuun suuntautuneena filosofian, kauppatieteiden, maatalousmetsätieteiden tai yhteiskuntatieteiden jne. maisterina. Opinnot antavat valmiudet toimia matkailualan asiantuntija- ja johtotehtävissä. Opinnäytetyön ohjaajana voi toimia oman pääaineen opettajan lisäksi matkailuun erikoistunut verkostoyliopiston opettaja.

Vuodesta 2006 lähtien matkailualan verkostoyliopistoon hakeutuvalla opiskelijalla tulee olla selvitys matkailualan verkostoyliopiston opintojen liittämisestä joko alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon (laitoksen, tiedekunnan tai vastaavan hyväksyntä). Selvityksenä voi olla myös henki-

lökohtainen opintosuunnitelma (HOPS) tai vastaava, johon matkailualan verkostoyliopiston opinnot sisältyvät.

Kandidaatin tutkintoon liitettävät opinnot

Matkailualan verkostoyliopisto antaa mahdollisuuden liittää kandidaatin tutkintoon matkailualan monitieteiset perusopinnot (vähintään 25 op). Opinnot antavat perustiedot monitieteisestä matkailututkimuksesta ja kelpoisuuden jatkaa opintoja maisterin tutkintoon liitettävässä opintokokonaisuudessa. Perusopinnot sisältävät keskeiset matkailututkimuksen käsitteet ja perustiedot sekä edellytykset matkailualan kehityksen seuraamiseen. Opintojaksoissa perehdytään myös mm. matkailualueiden palvelutarjontaan, yrityksiin ja asiakkuuteen. Opinnot toteutetaan pääasiassa verkko-opetuksena. Opinnot suoritetaan pääsääntöisesti joko toisen tai kolmannen opintovuoden aikana. Perusopintoihin hakuaika on huhti–toukokuussa ja opinnot alkavat syyskuussa.

Maisterin tutkintoon liitettävät opinnot

Maisterintutkintoon liitettävät matkailualan verkostoyliopiston monitieteiset aine- ja syventävät opinnot (25–40 op) toimivat gradupolkuna omassa pääainees-

saan matkailuun suuntautuville opiskelijoille. Mikäli opiskelija ei ole liittännyt matkailualan verkostoyliopiston perusopintojen kokonaisuutta kandidaatin tutkintonsa, hän suorittaa perusopinnot osana maisteriopintoja. Opiskelija voi liittää tutkintonsa laitoksella hyväksytyyn henkilökohtaiseen opetussuunnitelman mukaisesti myös pienempiä oman tutkinnon kannalta tavoitteellisia kokonaisuuksia. Maisteriopintojen aine- ja syventävissä opinnoissa perehdytään matkailun liiketoiminnan tutkimukseen, kulttuuriin ja historiallisiin kytkentöihin, aluesuunnitteluun sekä yhteiskunnallisten vaikutusten ja säätelyn tutkimukseen ja eettiseen näkemukseen. Opinnot suuntaavat opiskelijan asiantuntijuutta matkailuun myös oman pääaineen perinteisissä tehtävissä. Opintojaksoihin sisältyvät innovaatiokoulut syventävät näkemystä matkailuelinkeinon käytännöstä, matkailun yhteiskunnallisista ja kulttuurisista vaikutuksista ja mahdollisuuksista. Maisterin tutkintoon liitettävät opinnot antavat vahvan pohjan matkailua käsittelevien jatko-opintojen rakentamiselle ja väitöskirjaan johtavalle tutkimukselle. Aine- ja syventäviin opintoihin valitaan 50 opiskelijaa tammikuussa 2007. Opinnot toteutetaan monimuoto-opetuksena. Useimpiin opintojaksoihin sisältyy kontaktiopetusta 2-3 vuorokauden

intensiivikursseilla, jotka toteutetaan pääsääntöisesti Savonlinnassa tai eri jäsenyliopistoissa tai matkailu-yrityksissä ja matkakohteissa. Opintojen suorittaminen edellyttää intensiivikursseille osallistumista.

Jatkotutkintoon liitettävät opinnot

Matkailualan verkostoyliopisto toteuttaa jatko-opiskelijoille lukuvuosittain kaksi seminaaria sekä kesäkoulun. Opintoja on mahdollista suorittaa myös erikseen sovittavalla tavalla itsenäisinä opintoina. Jatko-opiskelijoille on oppimisympäristössä yhteinen foorumi MAVY:n tohtorikoulu. Jatko-opiskelijoilla on oikeus suorittaa myös matkailualan verkostoyliopiston aine- ja syventävien opintojen opintojaksoja. Jatko-opintoihin voivat hakeutua ne jäsenyliopistossa jatko-opinto-oikeuden saaneet opiskelijat, joiden tutkimus käsittelee matkailua ja jotka voivat liittää matkailualan verkostoyliopiston opinnot osaksi jatko-opintoja.

Avoimen yliopiston opinnot

Matkailualan verkostoyliopiston perusopinnot (25 op) on mahdollista suorittaa verkko-opintoina Joensuun yliopiston avoimen yliopiston kautta (<http://tkk.joensuu.fi/avoim/index.php>).

Opiskelijavalinta

VALINTA PERUSOPINTOIHIN 25 op
(suppea sivuaine)

Opiskelijaksi ottamisen perusteet

- opiskelija on verkostoyliopiston jäsenyliopiston läsnä oleva opiskelija
- opiskelijalla on vähintään yhden lukuvuoden (kahden lukukauden) opinnot omassa yliopistossaan MAVY:n opintojen alkaessa tai avoimen väylän kautta yliopistoon valitulla opiskelijalla vähintään yhden lukukauden opinnot läsnä olevana perustutkinto-opiskelijana
- opiskelija suorittaa ensimmäistä (ylempää tai alemmaa) korkeakoulututkintoaan
- opiskelija voi liittää opinnot osaksi tutkintoaan sivuaineopintoina tai vapaasti valittavina opintoina tai integroimalla muiden aineiden opintoihin; oman yliopiston opintoasiainhallinnon selvitys liitettävä hakulomakkeeseen (esimerkiksi hyväksytyt HOPS joko ylempään tai alempaan tutkintoon)
- opiskelijalla on suoritettuna pääaineessaan vähintään perusopinnot (25 op) hakuajan päättyessä tai muita yliopisto-opintoja vähintään 40 op, mikäli pääaine valitaan vasta ensimmäisen lukuvuoden kuluessa

- opintasuoritusrekisteriote liitetään hakulomakkeeseen

HAKUAIKA perusopintoihin on 3.4.–12.5.2006. Valintaperusteet täyttävät opiskelijat saavat oikeuden suorittaa matkailualan verkostoyliopiston perusopinnot verkko-opintoina lukuvuoden 2006–2007 aikana. Opintoihin sisältyy osallistuminen yhteen kontaktiopetukseen (6 h) syyskuussa 2006 (esimerkiksi joko Savonlinnassa, Joensuussa, Jyväskylässä, Helsingissä, Tampereella, Turussa jne.). Opinto-oikeus perusopintoihin on voimassa 31.7.2007 saakka.

Opiskelijalla on mahdollisuus jatkaa MAVY:n aine- ja syventäviin opintoihin erillisen haun kautta joulukuussa 2006. Aineopinnot alkavat helmikuussa 2007.

VALINTA AINEOPINTOIHIN JA SYVENTÄVIIN OPINTOIHIN 25–40 op
(laaja sivuaine 50–65 op)

Opiskelijaksi ottamisen perusteet

- opiskelija on verkostoyliopiston jäsenyliopiston läsnä oleva opiskelija
- opiskelija on suorittanut matkailualan perusopinnot 25 op (15 ov) tai on suorittanut matkailualan

verkostoyliopiston perusopintoja syksyllä 2006 verkko-opintoina

- opiskelija voi liittää opinnot osaksi tutkintoaan sivuaineopintoina tai vapaasti valittavina opintoina tai integroimalla muiden aineiden opintoihin; oman yliopiston opintoasiainhallinnon selvitys liitettävä hakulomakkeeseen, jos opiskelija on suorittanut matkailun perusopinnot muualla kuin MAVY:ssa
- opiskelijalla on suoritettuna pääaineessaan vähintään perusopinnot hakuajan päättyessä, opintosuoritusrekisteriote liitetään hakulomakkeeseen, jos opiskelija suorittanut matkailun perusopinnot muualla kuin MAVY:ssa

Valintakriteerit:

- matkailualan perusopintojen opintomenestys
- valinnassa etusija on opiskelijoilla, joiden tutkimusteema käsittelee matkailua

Johtoryhmä valitsee 50 opiskelijaa verkostossa mukana olevien yliopistojen opiskelijoista tammikuussa 2007. Hakijoille ilmoitetaan kirjallisesti valinnan tuloksesta. Johtoryhmä voi valintaesitystä tehdessään käyttää harkintaa, jolla turvataan riittävän laaja monitieteisyys ja yliopistojen edustavuus valittavassa opiskelijajoukossa. Joensuun

yliopiston johtosäännön mukaisesti matkailualan verkostoyliopiston koordinaatioyksikön, Joensuun yliopiston matkailualan opetus- ja tutkimuslaitoksen johtaja, päättää opiskelijoiden valinnasta. Johtaja voi erikseen sovittavalla tavalla antaa opinto-oikeuden myös 25 opintopistettä pienempiin aine- ja syventävien opintojen kokonaisuuksiin.

HAKUAIKA aineopintoihin on 1.12.2006–15.1.2007. Valinnan tulokset ilmoitetaan hakijoille 31.1.2007 mennessä. Opetus käynnistyy helmikuussa 2007 monimuoto-opetuksena (verkko-opetus ja kontaktiopetus intensiivijaksona).

Erillisopinto-oikeudet

Laitoksen johtaja voi myöntää erillisopinto-oikeuden erikseen sovittaviin opintojaksoihin. Johtaja voi ottaa opiskelijoita verkostoyliopiston ulkopuolelta suorittamaan opintoja joko avoimessa yliopistossa, täydennyskoulutuksena tai kansainvälisten yhteistyösopimusten pohjalta.

Jatko-opinnot

Jatko-opintoihin voivat hakeutua ne jäsenyliopistossa jatko-opinto-oikeuden saaneet opiskelijat, joiden tutkimus käsittelee matkailua ja jotka voivat liit-

tää matkailualan verkostoyliopiston opinnot osaksi jatko-opintojaan.

Opetus

Opetuksen keskeiset periaatteet ovat monitieteisyys, kansainvälisyys, monitieteisen matkailututkimuksen ja matkailuelinkeinon vuorovaikutus sekä opetuksen monimuotoisuus.

Monitieteisyys on toiminnan perusta: sekä opiskelijat että opettajat tulevat eri tieteenaloilta. Koulutusjaksoissa matkailuilmioita tarkastellaan mm. seuraavien tieteenalojen näkökulmasta: alue-, talous- ja suunnittelumaantiede, historian tutkimus, kulttuuriantropologia, liikuntatiede, talous- ja yhteiskuntatieteet sekä ympäristötieteet.

Kansainvälisyys on matkailualalla keskeinen ominaisuus. Se toteutuu jäsenyliopiston oman opiskelijavaihdon kautta, käyttämällä opettajina matkailualan ulkomaisia tutkijoita sekä osallistumalla tutkimuksen ja opetuksen kansainvälisiin hankkeisiin.

Vuorovaikutus matkailuelinkeinon kanssa toteutuu harjoitustöiden, tapaustutkimusten ja projektien yhteydessä sekä järjestämällä osia opetuksesta kiinteässä yhteistyössä matkailualan yritysten kanssa erityisesti aine- ja syventävissä opinnoissa.

Opetuksen monimuotoisuus merkitsee erilaisten opetus- ja työmuotojen soveltamista verkostoyliopiston tarjoamassa opetuksessa. Opetus järjestetään moduulimuotoisesti intensiiviopetuksena ja etäopetuksena. Intensiivijaksot mahdollistavat opettajien ja opiskelijoiden vuorovaikutuksen, vahvistavat opetuksen monitieteisyyttä ja rakentavat yhteisiä elinkeinoelämään. Etäopetuksen välineenä on matkailualan verkostoyliopiston kotisivun (www.tourismuninet.org) yhteydessä toimiva oppimisympäristö. Matkailualan verkostoyliopiston opetusta kehitetään osana virtuaaliyliopistoa yhteistyössä mm. avoimen yliopiston ja muiden verkostoyliopistojen kanssa.

Hallinto

Johtoryhmä

Kukin verkostossa mukana oleva yliopisto asettaa yhden jäsenen ja hänelle varajäsenen johtoryhmään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Opiskelijat valitsevat joukostaan edustajan ja hänelle varajäsenen johtoryhmään. Johtoryhmä hyväksyy vuosittaisen opetussuunnitelman ja tuloskauden toiminta- ja taloussuunnitelman, valvoo matkailualan verkos-

toyliopiston hallintoa ja taloudenpitoa sekä valitsee opiskelijat ja valmistelee henkilöstönimitykset Joensuun yliopistolle. Henkilöstö- ja taloushallinnosta vastaa Joensuun yliopisto.

Yliopistot ovat nimenneet johtoryhmään seuraavat edustajansa (varaedustajat):

Helsingin kauppakorkeakoulu

* lehtori Jorma Pietala (KTL Marja Paajanen)
Helsingin yliopisto

* professori John Westerholm, johtoryhmän puheenjohtaja (professori Markku Koskela)
Joensuun yliopisto

* professori Raija Komppula
Jyväskylän yliopisto

* professori emeritus Pauli Vuolle (assistentti Hanna Vehmas)
Kuopion yliopisto

* lehtori Teuvo Kantanen
Lapin yliopisto

* professori Antti Haahti (varadekaani, kehitysjohdaja Seppo Aho)
Lappeenrannan teknillinen yliopisto

* professori Kaisu Puumalainen
Oulun yliopisto

- * professori Jarkko Saarinen (professori Jarmo Rusanen)
Sibelius-Akatemia
- * professori Timo Cantell
Svenska handelshögskolan
- * professori Lars-Johan Lindqvist (professori Peter Björk)
Taideteollinen korkeakoulu
- * professori Ilkka Huovio (hallintojohtaja Pekka Saarela)
Tampereen yliopisto
- * amanuenssi Kyösti Koskela
Teatterikorkeakoulu
- * (edustaja vaihtuu)
Turun kauppakorkeakoulu
- * professori Timo Toivonen (professori Heli Marjanen)
Turun yliopisto
- * professori Auvo Kostiainen (dosentti Taina Syrjämaa)
Vaasan yliopisto
- * yliassistentti Martti Muroma (lehtori Riitta Koski)
Åbo Akademi
- * professori Anna-Maria Åström (professori Nils G. Holm)

Opiskelija-edustaja

- * Janne Känel (Maria Eskelinen),
Tampereen yliopisto

Asiantuntijajäsenet:

- * Professori Mauno Kosonen, Helsingin yliopisto
- * Professor Jafar Jafari, University of Wisconsin-Stout (Honorary Member)

Koordinaatioyksikkö

Matkailualan verkostoyliopiston koordinoitua ja käytännön toteutusta varten toimii Joensuun yliopiston Matkailualan opetus- ja tutkimuslaitos (osoite: Kuninkaankartanonkatu 5, PL 78, 57101 Savonlinna). Laitoksen henkilökuntaan kuuluvat johtaja, yliassistentti, assistentti, verkostokoordinaattori, osastosihteeri, koulutussihteeri ja Matkailualan tietokeskuksen informaattikko.

Opiskelukäytännöt

Verkostoyliopiston kotisivu,

<http://www.tourismuninet.org>, toimii sähköisenä opintotoimistona. Lukuvuoden opetuksen aikataulu julkaistaan kotisivulla lukuvuoden alkaessa. Perusopinnot (25 op) toteutetaan pääosin verkko-

opintoina. Aine-, syventäviin ja jatko-opintoihin sisältyvät kontaktiopetuksen intensiivijaksot (2-3 vuorokautta) pidetään pääsääntöisesti Savonlinnassa, jossa on myös Matkailualan tietokeskus (MAT). Osa intensiiviopetuksesta järjestetään matkailukohteissa ja -yrityksissä sekä muilla yliopistopaikkakunnilla. Opintojen suorittaminen edellyttää intensiiviopeutukseen osallistumista. Valinnaisten opintojaksojen toteutuminen päätetään ilmoittautumisajan päätyttyä (vähintään 10 verkoston varsinaista tai jatko-opiskelijaa) ja opintojakson toteutuminen varmistetaan opiskelijoille sähköpostilla.

Oppimisympäristö ja opintojaksoille ilmoittautuminen

Matkailualan verkostoyliopiston opintojaksoille voivat ilmoittautua vain MAVY:n opinto-oikeuden saaneet opiskelijat. Tarkemmat ohjeet ovat opintopalvelun kotisivulla www.tourismuninet.org/OPISKELU.

Jokaista opintojaksoa varten on oppimisympäristössä verkkokurssi, jonne kaikki ko. jakson suorittavat opiskelijat ilmoittautuvat. Oppimisympäristön käyttäjätunnukset opiskelija saa MAVY:n opintojen alkaessa sähköpostilla Savonlinnan toimistosta. Opintojakson verkkokurssille tulee ilmoittautua vain,

jos aikoo suorittaa opintojakson, viimeistään kolme viikkoa ennen intensiivijakson alkamista tai erikseen mainittuun määräpäivään mennessä. Opintojaksolle hyväksymisestä ilmoitetaan opiskelijalle sähköpostiviestillä. Tarkemmat tiedot kunkin opintojakson toteutuksesta (intensiivijakson aikataulu ja käytännöt, suoritusohjeet ja -päivämäärät) annetaan ainoastaan ko. jakson verkkokurssilla.

Opintojaksolta poisjääminen

Ilmoittautuminen on sitova, mikäli opintojaksolle osallistumista ei ole peruttu sähköpostitse (mavytoimisto@joensuu.fi) vähintään kolme viikkoa ennen intensiivijakson alkamista tai aikataulusivuilla ilmoitettuun määräpäivään mennessä. Määräajan jälkeen osallistumisensa peruneilta tai ilmoittamatta poisjääneiltä olemme velvolliset perimään majoitus-, ruokailu- ja ohjelmapalveluvarauksista aiheutuvat kustannukset. Poikkeuksena on sairastapaus, josta tulee toimittaa lääkärintodistus.

Opintojen rekisteröiminen ja suoritusmerkinnät

Joensuun yliopiston matkailualan opetus- ja tutkimuslaitos ylläpitää verkostoyliopiston opiskelijaluetteloa ja rekisteröi opintosuoritukset Joensuun

yliopiston opintorekisteriin. Opiskelija voi tarkastella suorituksiaan ja tulostaa suoritusotteen Joensuun yliopiston WebOodista Joensuun yliopiston sähköpostitunnuksilla, jotka hän saa MAVY:n toimistosta opintojen alkaessa. Opiskelija saa pyynnöstä virallisen suoritusotteen joko suomen- tai englanninkielisenä.

Laitos antaa verkostoyliopiston nimissä merkinät matkailualan opintojen suorituksista. Opiskelija liittää suoritukset omaan tutkintoonsa MAVY:n toimistosta pyytämällänsä selvityksellä ja opintosuoritusotteella. Opinnot lukee hyväksi ja arvosanamerkinät antaa pääsääntöisesti se tiedekunta, jossa opiskelija on pääaineopiskelijana.

Läsnäolotodistus

Opiskelijoiden tulee vuosittain toimittaa lukuvuoden läsnäolotodistus omasta yliopistosta tai muutoin osoittaa voimassa oleva opinto-oikeus. Matkailualan verkostoyliopiston opetukseen voivat osallistua vain läsnäolotodistuksen toimittaneet opiskelijat. Opiskelijan tulee ilmoittaa viipymättä välivuosista ja kansainvälisessä vaihdossa olosta matkailualan verkostoyliopiston toimistoon.

Kuulustelut ja arvostelut

Tentittävistä opintojaksoista on lukuvuoden aikana kaksi tenttikertaa. Lisäksi järjestetään kesä-elokuussa yksi tai kaksi rästitenttipäivää, jolloin opiskelija voi tenttiä opintojaksoja päättyvän lukuvuoden vaatimusten mukaisesti. Mikäli suoritus jää seuraavalle lukuvuodelle, tentti suoritetaan uuden lukuvuoden ko. opintojakson suoritusohjeistuksen mukaisesti.

Tentit järjestetään samanaikaisesti jäsenyliopistopaikkakunnilla. Tenttipäivät ja tentittävät opintojaksot ilmoitetaan kotisivun opintopalvelun ilmoitustaululla lukukausien alussa. Tenttipaikat ja -ajat täsmennetään viimeistään viikkoa ennen tenttiä kotisivun ilmoitustaululla. Rästitenttien järjestelyistä ilmoitetaan lisäksi erikseen toukokuussa. Mikäli tentti toteutetaan sähköpostitenttinä, sen järjestelyistä ilmoitetaan tarkemmin kotisivulla kyseisen opintojakson tiedoissa.

Tenttiin ilmoittautuminen

Tenttiin ilmoittaudutaan matkailualan verkostoyliopiston kotisivulla www.tourismuninet.org/ OPISKELU sähköisellä ilmoittautumislomakkeella kaksi viikkoa ennen tenttiä.

Esseet, raportit, opintopäiväkirjat ym. oppimistehtävät

Esseet ja muut suoritustavoissa mainitut tehtävät tulee palauttaa annettuihin määräpäiviin mennessä. Esseiden ja harjoitustöiden sekä muiden tehtävien palauttamista varten annetaan opintojaksolla yleensä kaksi palautuspäivämäärää. Opettaja ei ole velvollinen tarkistamaan tehtäviä, jotka on jätetty myöhästyneenä. Mikäli suoritus jää tekemättä, opiskelija voi tehdä puuttuvan suorituksen seuraavan lukuvuoden ko. opintojakson aikataulujen ja ohjeiden mukaan sopimalla asiasta ennen opintojakson alkamista koulutussihteerin kanssa. Ohjeet ja aineistot tehtäviä varten opiskelijan tulee hankkia itse kotisivulta, oppimisympäristöstä tai pyytämällä matkailualan verkostoyliopiston toimistosta.

Suoritusten arvostelu

Kuulustelut arvostellaan arviointiasteikolla (0-5), jossa 5=erinomainen, 4=kiitettävä, 3=hyvä, 2=tyydyttävä, 1=välttävä, 0=hylätty. Asteikko vastaa ECTS-arviointiasteikkoa. Sen rinnalla voidaan käyttää hylätty/hyväksytyt-arviointia. Opiskelija voi tarkistaa omat suorituksensa Joensuun yliopiston WebOodista.

Joensuun yliopiston opintosuorituksia ja opiskelijan oikeusturvaa koskeva johtosääntö, katso: <http://www.joensuu.fi/opiskelu/opintojohtosaanto2005.htm>.

Korvaavuudet

Matkailualan verkostoyliopiston opintojaksoja on mahdollista korvata kansainvälisen vaihdon aikana ulkomaisessa yliopistossa suoritetuilla vastaavilla matkailualan opinnoilla. Korvaavuusmerkinnän antaa verkostoyliopiston johtaja tarvittaessa jakson vastuupettajaa ja ao. yliopiston opintovastaavaa kuultuaan. Päätöstä varten asian valmistelee koulutussihteeriksi opiskelijan antaman selvityksen pohjalta.

Kustannukset opintojen aikana

Opetus ja opetusmateriaali ovat opiskelijalle maksuttomia. Intensiivijaksojen aikana opiskelijan omavastuu majoituksesta on 15 euroa/vrk (sisältää aamiaisen). Ruokailut järjestetään opiskelijahintaan noin kolme euroa/ateria. Mikäli opiskelija intensiivijaksolle ilmoittauduttuaan jää pois ilman pätevää syytä (lääkärintodistus), hänen tulee maksaa mahdollisesti siitä aiheutuvat kulut. Ulkomaille suuntautuvista ekskursioista annetaan erilliset ohjeet.

Kurssikirjallisuus ja Matkailualan tietokeskus (MAT, <http://www.matkailu.org>)

Opintovaatimuksissa mainittu kirjallisuus on kokonaisuudessaan saatavissa Joensuun yliopiston Savonlinnan kampuskirjastossa sijaitsevasta Matkailualan tietokeskuksesta (MAT) ja osin muiden verkostossa mukana olevien yliopistojen kirjastoista. Matkailualan tietokeskuksessa kaikkien kirjojen, myös kurssikirjojen, laina-aika on neljä viikkoa. Kokoelmia voi selailta Joensuun yliopiston kirjaston tietokannassa (<http://joecat.linneanet.fi>), missä lainat voi myös uusia. Jos kirjaa ei ole saatavilla omasta kirjastosta, sen voi tilata oman kirjaston välityksellä kaukolainana Matkailualan tietokeskuksesta. Välittävä kirjasto ottaa palvelusta oman hinnastonsa mukaisen maksun.

Matkailualan verkostoyliopiston opiskelijat saavat Joensuun yliopiston sähköpostitunnuksen, jonka avulla he voivat käyttää Joensuun yliopiston elektronisia aineistoja. Myös jäsenyliopistojen kirjastojen elektroniset aineistot sisältävät matkailualan julkaisuja, joten opiskelijoiden tulee perehtyä myös niiden käyttöön.

Kansainvälinen toiminta

Matkailualan verkostoyliopiston kansainvälinen opiskelijavaihto järjestyy jäsenyliopistojen omien vaihtojärjestelmien kautta. Verkostoyliopisto kokoaa tietoa ulkomaisista yliopisto-ohjelmista ja edistää opiskelijoidensa vaihtoa ja tutkimusyhteistyötä ulkomaisten yliopistojen kanssa. Verkostoyliopisto kutsuu säännöllisesti ulkomaisia opettajia luennoimaan ja tukee omien opettajiensa kansainvälisiä suhteita.

Vuosittain järjestetään vähintään yksi kansainvälinen seminaari matkailun alalta sekä pyritään toteuttamaan ulkomailla 2-3 pääasiassa syventävien tai aineopintojen opintojaksoa. Verkosto osallistuu sekä opetuksen että tutkimuksen kansainvälisiin yhteistyöhankkeisiin. Verkoston tehtävänä on edistää opettajiensa matkailututkimuksen ja -opetuksen kansainvälisiä kontakteja. Matkailualan verkostoyliopisto toimii aktiivisesti The Association for Tourism and Leisure Education (ATLAS) -järjestössä.

Tutkijakoulu ja tutkimustoiminta

Verkosto tukee jäsenyliopistoissa tapahtuvaa matkailualan jatkokoulutusta järjestämällä matkailualan jatko-opetusta. Verkostoyliopiston opettajakunta ohjaa matkailualaa käsittelevien lisensiaattoritöiden

ja väitöskirjojen tekoa ja muuta tohtorin tutkintoon liittyvää koulutusta matkailualan tutkijakouluna. Tutkimustoimintaa toteutetaan kiinteässä yhteistyössä matkailuelinkeinon ja matkailua tukevan muun toiminnan kanssa.

Julkaisutoiminta

Matkailualan julkaisutoiminta koostuu verkostoyliopiston johtoryhmän, opettajakunnan, opiskelijoiden ja koordinaatioryhmän julkaisutoiminnasta. Verkostoyliopiston julkaisut ovat:

- Julkaisuja/Matkailualan verkostoyliopisto, ISSN 1457-7283 (suomenkielinen julkaisusarja)
- Discussion and Working Papers/The Finnish University Network for Tourism Studies (FUNTS), ISSN 1457-1366 (ensisijaisesti englanninkielinen julkaisusarja). Suomenkielisten julkaisujen epävirallisena sarjan nimenä voidaan käyttää: Keskusteluja ja raportteja. Matkailualan verkostoyliopisto.
- Muuttuva Matkailu - tietoa matkailusta ja matkailuelinkeinosta, ISSN 1457-3849.

Arviointi, tuloksellisuus ja laadun kehittäminen

Opintosuoritukset kirjautuvat sen tiedekunnan hyväksi, jossa opiskelija opiskelee pääainettaan.

Tuloksellisuutta arvioidaan suoritettujen opintopisteiden (opintoviikkojen) vuosikertymän ja verkoston opiskelijoiden matkailua käsittelevien opinnäytteiden vuosittaisen määrän perusteella. Muina arviointikriteereinä ovat tieteellinen julkaisutoiminta, osallistuminen kansainväliseen tutkimus- ja koulutusyhteistyöhön sekä verkostoyliopiston tuottama opetusmateriaali. Määrällisistä tulostavoitteista sovitaan Joensuun yliopiston rehtorin kanssa käytävien tulosneuvottelujen yhteydessä. Opiskelijoilta ja opettajilta pyydetään palautetta säännöllisesti. Opiskelijoiden sijoittumista työelämään seurataan kyselyllä.

Matkailualan verkostoyliopiston vuosiraportti on laadunvarmistusjärjestelmän perusasiakirja. Se sisältää laadunseurantareportin ja toiminnan arvioinnin. Vuosittaisessa toimintasuunnitelmassa määritellään kehittämisen painopistealueet. Arviointia kehitetään edelleen itsearviointina. Toiminnassa tehdään jatkuvaa laadunseurantaa matkailualan verkostoyliopiston periaatteiden toteutumises- ta, tulostavoitteiden saavuttamisesta, käytäntöjen toimivuudesta sekä kustannustehokkuudesta. Opetusministeriö arvioi Matkailualan verkostoyliopiston toiminnan vuonna 2005. Arviointiraportti

on saatavilla matkailualan verkostoyliopiston kotisivulla <http://www.tourismuninet.org/MAVY>.

Jäsenyliopistot arvioivat lisäksi harkintansa mukaan matkailualan verkostoyliopiston toimintaa osana kunkin yliopiston omaa arviointiprosessia.

Matkailualan verkostoyliopiston rahoitus

Opetusministeriö osoittaa vuosittain matkailualan verkostoyliopiston kokonaisbudjetin loppusummaa vastaavan perusrahoituksen lisän Joensuun yliopiston matkailualan opetus- ja tutkimuslaitokselle matkailualan verkostoyliopiston toimintaan. Toiminnan laajennuksiin haetaan ulkopuolista rahoitusta. Vuosibudjetti tuloskaudella 2004–2006 on 420 000 euroa.

Sidosryhmät

Matkailualan verkostoyliopisto toimii kiinteässä yhteistyössä jäsenyliopistojensa lisäksi matkailualaa opettavien ammattikorkeakoulujen sekä matkailun kansallisen ja aluetason organisaatioiden kanssa. MAVY ylläpitää *matkailufoorumi*-keskustelulistaa, ja MAVY:n opettajakunta ja henkilöstö osallistuvat mm. Suomen matkailututkimuksen seuran toimintaan. Joensuun yliopiston Savonlinnan

kampuksella toimivat laitokset muodostavat sekä hallinnollisesti että tutkimusintresseiltään paikallisen tiedeyhteisön, joka matkailun osalta toimii matkailun osaamiskeskittymänä.

Alumnitoiminta ja Viatores ry

Matkailualan opiskelijoita edustaa Viatores ry eli Suomen akateemisten matkailualan opiskelijoiden yhdistys.

Matkailualan verkostoyliopisto toteuttaa alumnitoimintaa yhteistyössä Viatores ry:n kanssa. Valmistuneiden opiskelijoiden työtilannekysely toteutetaan joka toinen vuosi.

Historia

Verkostoyliopiston suunnittelu käynnistyi Mikkelin läänin korkeakouluopetuksen kehittämishankkeesta 1992. Jäsenyliopistot allekirjoittivat sopimuksen matkailualan verkostoyliopistosta 2.12.1994. Toiminta alkoi Etelä-Savon maakuntaliiton kehittämisprojektina, opetusministeriön ja Euroopan unionin sosiaalirahaston rahoituksella 1995. Sen kanssa rinnakkaisena hankkeena käynnistettiin matkailuopetuksen ja -tutkimuksen tietopalvelu Euroopan unionin aluekehitysrahaston rahoituksella. Tietopalvelun rahoitta-

miseen osallistuivat myös Itä-Savon yliopistosäätiö ja Savonlinnan kaupunki. Vuosina 2001-2003 tietopalvelun toimintaa kehitettiin Euroopan unionin sosiaalirahaston ja opetusministeriön rahoittamassa Matkailuosaamisen tietokeskus -hankkeessa.

Matkailualan verkostoyliopiston toiminta vakiinaistui vuoden 2001 alusta. Joensuun yliopisto perusti Savonlinnan yliopistoyksikköön erillislai-

toksen (matkailualan opetus- ja tutkimuslaitos) matkailualan verkostoyliopiston toimintaa varten. Laitoksen johtaja vastaa verkostoyliopiston toiminnasta johtoryhmälle ja Joensuun yliopiston hallinnolle. Matkailualan tietokeskus liitettiin osaksi matkailualan verkostoyliopiston perustoimintaa vuoden 2004 alusta.

MATKAILUALAN VERKOSTOYLIOPISTON OPETUS LUKUVUONNA 2006–2007

	Pakolliset jaksot	Valinnaiset jaksot
Perusopinnot 25–28 op	1.1. Johdanto, 2 op 1.2. Matkailun aika- ja alueellisuus, 8 op 1.3. Matkailun yhteiskunnalliset rakenteet ja prosessit, 6 op 1.4. Matkailu taloudellisena toimintana, 6 op 1.5. Matkailuhallinto, 6 op 1.5.1. Kansallinen matkailun edistäminen ja säätely, 3 op	1.5.2. Matkailun kansainväliset organisaatiot, 3 op
Aineopinnot 25–40 op	2.1. Matkailun liiketoiminta 2.1.1. Matkailupalvelujen asiakaslähtöinen kehittäminen, 4 op 2.2. Kulttuuri ja matkailu 2.2.1. Turismi, turisti ja kulttuuri, 4 op 2.3. Matkailuympäristö 2.3.1. Kestävä matkailu, 4 op 2.4. Matkailututkimus 2.4.1. Matkailututkimuksen metodiikka, 4 op	2.1.2. Matkailuyrityksen markkinointiviestintä, 4 op 2.1.3. Matkailuyrityksen taloushallinto, 3 op 2.1.4. Matkailun oikeuskysymyksiä, 5 op 2.1.5. Matkailun verkkoliiketoiminta, 3 op 2.2.2. Matkailu taiteen poluilla, 4 op 2.2.3. Kaupunkimatkailu, 3 op 2.2.4. Maaseutumatkailu, 4 op 2.2.5. Suomalainen kulttuuri ja matkailu, 4 op 2.2.6. Tapahtumamatkailu, 3 op 2.2.7. Matkailun historian erikoistumisopinnot, 4 op 2.3.2. Matkailukohteet ja alueelliset mielikuvat, 4 op 2.3.3. Matkailun alueellinen suunnittelu ja kehittäminen, 6 op 2.3.4. Liikunta ja terveys matkailussa, 5 op 2.4.2. SPSS-ohjelman käyttö kvantitatiivisten aineistojen analyysissä, 3 op 2.5. Työ- tai kenttäharjoittelu, 6 op
Syventävät opinnot 3-18 op	3.1. Tutoriaali, gradutyöskentelyä tukeva seminaari, 3 op	3.2. Matkailun trendit, 8 op 3.3. Muuttuva matkailuyrittäjyys, 8 op
Jatko-opinnot 3-30 op		4.1. Jatkokoulutuksen intensiivikurssi, 8 op 4.2. Jatko-opintoseminaari, 3 op 4.3. Itsenäinen työskentely

1. Perusopinnot (683000) 25–28 op

Basic studies 25–28 ECTS

Suluissa esitetyt opintoviikkomäärät ovat laskennallisia: perusopinnoissa ja aineopinnoissa on käytetty kerrointa 1,5, syventävissä ja jatko-opinnoissa kerrointa 2. Opintoviikot ilmoitetaan kokonaisina opintoviikkoina.

Matkailualan verkostoyliopiston perusopinnot (25 op) toteutetaan lukuvuonna 2006-2007 pääosin verkko-opintoina. Verkko-opetuksen tueksi kontaktiopetusta toteutetaan tarvittaessa käyttämällä hyväksi mm. videoluentoja. Tarkemmat opiskelu- ja suoritusohjeet annetaan kunkin opintojakson verkkokurssilla. Verkko-opintojen oppimisympäristönä matkailualan verkostoyliopiston kotisivun yhteydessä käytetään Otavan Opiston oppimisympäristöä (Nexus).

22

PAKOLLISET OPINNOT

Compulsory studies

1.1. Johdanto (683001), 2 op (1 ov)

Introduction to tourism and tourism research,
2 ECTS

Vastuuopettaja:

Professori Arvo Peltonen, matkailualan verkostoyliopisto

Tavoite ja sisältö:

Opintojakso perehdyttää opiskelijat matkailuliikemöön monitieteiseen näkökulmaan ja matkailututkimukseen sekä tutkimuksen ja elinkeinon vuorovaikutukseen. Opintojaksolla perehdytään verkostoitumisen periaatteisiin ja verkostoyliopiston toimintatapaan sekä matkailututkimuksen tiedonlähteisiin ja Matkailualan tietokeskuksen palveluihin. Opetus sisältää verkko-opiskelujakson sekä eri yliopistopaikkakunnilla järjestettävän 4-6 h kontaktiopetuksen, johon kuuluu

perehdyttäminen MAVY:n opetuksen sisältöön ja käytännön toteutukseen ja innovaatiokoulu.

Opetusmuodot:

Verkkokurssi ja eri yliopistopaikkakunnilla järjestettävä johdanto- ja infotilaisuus (4 h) sekä siihen liittyvä innovaatiokoulu (2 h).

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu:

- verkkokurssista 40 h
- kontaktiopetustunneista 6 h (sisältää 2 h innovaatiokoulun)
- jälkityötunneista 7 h

Yhteensä 53 h

Suoritustapa:

Osallistuminen verkko-opintoihin ja yhteen (6 h) kontaktiopetustilaisuuteen, itsearviointitehtävään vastaaminen.

1.2. Matkailun aika- ja alueulottuvuus, 8 op (6 ov)

Time-space dimensions of tourism, 8 ECTS

1.2.1. Matkailun historia ja tulevaisuus (683003), 4 op (3 ov)

The history and future of tourism, 4 ECTS

Vastuopettaja:

Professori Auvo Kostainen, Turun yliopisto

Tavoite ja sisältö:

Opintojakso antaa yleiskäsityksen matkailun historiallisista vaiheista suomalaisesta ja kansainvälisestä näkökulmasta. Opintojaksolla tarkastellaan matkailun historian keskeisiä käsitteitä, matkailun, turismin ja massaturismin historiaa sekä matkailun ajallista jaottelua. Perehdytään matkailun ja yhteiskunnan poliittisen, sosiaalisen, kulttuurisen, teknologisen ja varallisuustason muutoksen väliseen yhteyteen historiallisesti ja tulevaisuutta visioiden.

Opetusmuodot:

Verkkoluennot 10 h. Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä 106 h.

Kirjallisuus:

1) Hirn, S. & E. Markkanen (1987). Tuhansien järvien maa. Suomen matkailun historia. Helsinki:

Matkailun edistämiskeskus.

2) Kostiainen, A., J. Ahtola, L. Koivunen, K. Korpela & T. Syrjämaa. (2004). Matkailijan ihmeellinen maailma. Matkailun historia vanhalta ajalta omaan aikaamme. Suomalaisen kirjallisuuden seuran toimituksia 977. Helsinki: SKS.

Suoritustapa:

Kirjallisuuden ja verkkoluentojen tenttiminen tai erikseen sovittava esseesuoritus.

1.2.2. Matkailu alueellisena ilmiönä (683004), 4 op (3 ov)

Regional systems of tourism, 4 ECTS

Tavoite ja sisältö:

Jaksolla perehdytään matkailuun alueellisena vuorovaikutusjärjestelmänä, jonka keskeiset elementit ovat lähtöalueet, kohdealueet ja niitä yhdistävät reitit. Opintojaksolla käsitellään seuraavat sisällöt: matkailun peruskäsitteet alueellisesta näkökulmasta, matkailun maantieteellinen viitekehys, lähtöalueet ja lähtövalmius, vetovoiman ja tarjonnan alueellisuus, matkailuvyöhykkeet ja matkailumaat, Suomen matkailun regionalismi, matkailukeskus-

ten kehittyminen, tyypit ja sisäinen erilaistuminen, Suomi matkailumaana ja Suomeen suuntautuvan kansainvälisen matkailun alueelliset ja rakenteelliset kysymykset ja trendit.

Opetusmuodot:

Verkkoluennot 16 h ja harjoitustehtävä. Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä 106 h.

Kirjallisuus:

1) Vuoristo, K.-V. (2002). Matkailun muodot. 3. painos. Helsinki: WSOY (tai vanhempi painos).

TAI

Vuoristo, K.-V. & N. Vesterinen (2001). Lumen ja suven maa. Suomen matkailumaantiede. Helsinki: WSOY.

2) Luentoihin ja harjoitustehtävään liittyvä verkkomateriaali.

Suoritustapa:

Hyväksytyt harjoitustehtävät sekä kirjallisuuden ja verkkoaineiston tenttiminen.

1.3. Matkailun yhteiskunnalliset rakenteet ja prosessit, 6 op (4 ov)

Tourism and society, 6 ECTS

1.3.1. Matkailu sosiokulttuurisena ilmiönä (683006), 3 op (2 ov)

Tourism as a socio-cultural phenomenon, 3 ECTS

Vastuupettaja:

Yliopettaja Antti Honkanen, Vaasan ammattikorkeakoulu

Tavoite:

Opintojaksolla tarkastellaan matkailua yhteiskunnallisena ilmiönä, jossa keskitytään niin matkailijoiden kuin matkailijoita vastaanottavien yhteisöjen joukkokäyttämistä käsitteleviin teorioihin. Pyrkimyksenä on ymmärtää niitä sosiokulttuurisia rakenteita, jotka vaikuttavat matkailijan matkalle lähtemiseen ja käyttäytymiseen matkan aikana sekä toisaalta tarkastella muutoksia, joita matkailu aiheuttaa matkakohteen sosiokulttuurisiin rakenteisiin.

Sisältö:

Matkailija - matkailun motivaatioita, tarpeita ja niitä synnyttäviä tekijöitä

Matkailua rajoittavia tekijöitä

Matkailukäyttäytymiseen vaikuttavia tekijöitä

Matkailun vaikutuksia matkailijoita vastaanottaviin yhteisöihin

Matkailututkimuksen sosiokulttuurisia "klassikoita"

Opetus- ja työmuodot:

Verkkoluennot 20 h ja kirjallisuus. Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä 79 h.

Suoritustapa:

Essee 10 -14 sivua. Essee kirjoitetaan oppimateriaalia ja kirjallisuutta hyödyntäen erikseen jaettavien ohjeiden mukaan.

Kirjallisuus:

1) Rätz, T. & L. Puczko (2002). The impacts of tourism. An introduction. Publication C 21. Hämeenlinna: Häme Polytechnic. TAI

Ryan, C. (2003). Recreational tourism. Demand and impacts. Aspects of Tourism 11. Clevedon: Channel View Publications.

1.3.2. Matkailun yhteiskunnalliset kytkennät (683007), 3 op (2 ov)

The societal contexts of tourism, 3 ECTS

Vastuuopettaja:

Dosentti Seppo Aho, Lapin yliopisto

Tavoite ja sisältö:

Opintojakson tavoitteena on antaa yleiskuva yhteiskunnan perusrakenteista, jotka säätelevät matkailun määrää ja muotoja. Jaksolla kiinnitetään erityistä huomiota taloudellisiin, väestöllisiin ja poliittis-hallinnollisiin perusrakenteisiin sekä koulutuksen ja tiedon yleiseen tasoon eri yhteiskunnissa. Opintojakson aikana perehdytään erityisesti seuraavien yhteiskunnan rakennetekijöiden matkailullisiin kytkentöihin: väestön demografinen rakenne ja sen muutokset, talouden keskeiset rakenteet, poliittis-hallinnolliset järjestelmät, koulutustaso sekä tiedon taso ja teknologiset rakenteet ja edelleen matkailun yhteiskunnallinen toimintaympäristö.

Opetusmuodot:

Verkko-opetus. Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä 79 h.

Kirjallisuus:

- 1) Aho S., A. Honkanen & J. Saarinen (2001). Matkailuelämykset tutkimuskohteina. Suomalaisen matkailututkijaverkoston 10-vuotisjulkaisu. Lapin yliopiston matkailun julkaisuja. B, Tutkimusraportteja ja selvityksiä 6. Rovaniemi: Lapin yliopisto.
- 2) Poon, A. (1993). Tourism, technology and competitive strategies. Wallingford: CAB International.

Suoritustapa:

Verkkoluentoja ja kirjallisuuden tenttiminen.

1.4. Matkailu taloudellisena toimintana, 6 op (4 ov)

Tourism as an economic activity, 6 ECTS

1.4.1. Matkailun yritystoiminnan perusteet (683009), 3 op (2 ov)

Introduction to tourism entrepreneurship,
3 ECTS

Vastuuopettaja:

Hotelli- ja matkailualan lehtori, ETL Leena Alakoski, Laurea-ammattikorkeakoulu

Tavoite:

Opintojakson tavoitteena on antaa opiskelijalle perustiedot matkailuyrittäjyydestä, matkailuklusterin toimijoiden keskinäisistä suhteista ja matkailuyrityksen toiminnoista matkailuklusterissa. Tarkastelunäkökulmana on pääasiassa Suomen matkailuklusteri.

Sisältö:

Matkailuklusterin rakenne ja toiminta Suomessa
Primäärisen matkailuelinkeinon suhde klusterin muihin toimialoihin
Matkailuyrittäjyys ja matkailuyrityksen perustoiminnot

Opetusmuodot:

Verkkoluennot 12 h ja harjoitustyö. Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä 79 h.

Kirjallisuus:

Morrison, A., M. Rimmington & C. Williams (1999). *Entrepreneurship in the hospitality, tourism and leisure industries*. Oxford: Butterworth-Heinemann.

Suoritustapa:

Verkko-opetukseen osallistuminen, verkkoaineistoon ja kirjallisuuteen perustuva harjoitustyö.

1.4.2. Matkailutalous ja matkailun taloudelliset vaikutukset (683010), 3 op (2 ov)

Economy of tourism and the economical impacts of tourism, 3 ECTS

Vastuuopettaja:

Yliassistentti Martti Muroma, Vaasan yliopisto

Tavoite ja sisältö:

Opintojakson tavoitteena on perehdyttää opiskelija matkailun taloudellisiin kysymyksiin, jotka vaikuttavat matkailuyrityksen päätöksentekoprosesseihin. Opintojaksolla käsitellään matkailun globaalisia ja alueellisia taloudellisia vaikutuksia sekä matkailukäynnin erityispiirteitä: matkailu globaalisena ilmiönä, matkailuelinkeinon toimialarakenne (päätoimialat, alatoimialat), alatoimialojen erityispiirteet (esim. allianssit, ketjuuntuminen), matkailun taloudelliset vaikutukset sekä niiden tutkiminen, matkailuyrityksen toimintaympäristö, matkailukäynnin piirteet ja matkailun kehitystekijät.

Opetusmuodot:

Verkkoluennot 10 h ja harjoitustyö. Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä 79 h.

Kirjallisuus:

Cooper, C. et al. (1998 tai uudempi). Tourism. Principles and practice. Harlow: Longman.

Suoritustapa:

Aktiivinen osallistuminen verkko-opetukseen ja hyväksytyt harjoitustyö.

1.5. Matkailuhallinto 6 op (4 ov)

Promotion and regulation of tourism,
6 ECTS

1.5.1. Kansallinen matkailun edistäminen ja säätely (683012), 3 op (2 ov)

Promotion and regulation of domestic
tourism, 3 ECTS

Vastuuopettaja:

Professori Arvo Peltonen, matkailualan verkostoyliopisto

Tavoite ja sisältö:

Opintojakso antaa yleiskäsityksen matkailun kehittämistavoitteita asettavista ja matkailupolitiikkaa toteuttavista organisaatioista. Jaksolla käsitellään

matkailuhallinnon eri intressiryhmiä ja aluetasojen organisaatioita.

Opetusmuodot:

Opintojakso toteutetaan kokonaan verkko-opetuksena, johon sisältyy kaksi keskustelujaksoa verkossa.

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu:

- oppimateriaaliin tutustumisesta 20 h
 - verkkokeskusteluihin osallistumisesta 3 h
 - haastatteluista ja raportin laatimisesta 56 h
- Yhteensä 79 h

Kirjallisuus:

Boxberg, M., R. Komppula, S. Korhonen & P. Mutka. (2001). Matkailutuotteen markkinointi- ja jakelukanavat. Helsinki: Edita. Luvut 2 ja 3.

Suoritustapa:

Erikseen sovittavasta aiheesta laadittu raportti (4-6 s).

VALINNAINEN OPINTOJAKSO

Optional studies

1.5.2. Matkailun kansainväliset organisaatiot (683013), 3 op (2 ov)

International organizations in tourism, 3 ECTS

Vastuopettaja:

Professori Arvo Peltonen, matkailualan verkostoyliopisto

Tavoite ja sisältö:

Opintojakso antaa yleiskuvan matkailualan kansainvälisestä yhteistoiminnasta ja kansainvälis-

tä matkailualan järjestöistä. Jaksolla perehdytään Euroopan unionin matkailualan kehittämiseen liittyviin organisaatioihin ja säädöksiin.

Opetusmuodot:

Opintojakso toteutetaan kokonaan verkko-opetuksena 79 h.

Kirjallisuus:

Ilmoitetaan verkkojaksolla.

Suoritustapa:

Erikseen sovitusta aiheesta laadittu essee (5 -10 s).

2. Aineopinnot (684000) 25-40 op (17-27 ov)

Subject studies, 25-40 ECTS

Maisteriopintoihin opinnot liittävä opiskelija suorittaa pakolliset opinnot (16 op) ja niiden lisäksi valinnaisista jaksoista vähintään 9 opintopistettä.

2.1. Matkailun liiketoiminta

Tourism business

PAKOLLINEN OPINTOJAKSO

Compulsory studies

2.1.1. Matkailupalvelujen asiakaslähtöinen kehittäminen (684001), 4 op (3 ov)

Customer oriented product development,
4 ECTS

Vastuuopettaja:

Professori Raija Komppula, Joensuun yliopisto

Tavoite:

Opintojakson perustana on kokonaismatkailutuotteen käsite (overall tourist product), joka viittaa toisaalta

matkailukohteeseen (destination) ja toisaalta yksittäisen yrityksen matkailutuotteeseen (specific tourist product). Tavoitteena on perehdyttää opiskelija matkailutuotteen (ja kohteen) kannattavan asiakaslähtöisen tuotteistamisen, tuotekehityksen ja jakelun problematiikkaan yritys-, paikallis- ja aluenäkökulmasta.

Sisältö:

1) matkailijan kuluttajakäyttäytyminen ja segmentointi, 2) matkailutuotteen käsite, matkailukohde, tuotteistaminen, uuden tuotteen kehittäminen, 3) yhteistyö ja verkostoituminen matkailutuotteen (-kohteen) tuotekehityksessä ja 4) matkailutuotteen saatavuus. Matkailutuotteen käsite ja siihen liittyvät erilaiset lähestymistavat, asiakaslähtöisen matkailutuotteen viitekehys (Komppula & Boxberg) ja sen soveltaminen tuotekehityksessä (palvelukonsepti,

palveluprosessi, palvelujärjestelmä), tuotteen OEH-analyysistä (ominaisuudet, edut, hyödyt) arvoanalyysiin, miten asiakkaan odotukset tuotteen arvosta muodostuvat (tarpeet, motiivit, ostopäätökseen vaikuttavat tekijät), asiakkaan ostopäätösprosessi ja matkakohteen valintaan vaikuttavat tekijät, matkailuyrityksen markkinoinnin ydinstrategia: segmentointi, differointi, asemointi, yritysten yhteistyö kokonaisuuksien aikaansaamiseksi matkailukohdetasolla.

Opetusmuodot:

Luennot 12 h ja harjoitustyö, innovaatiokoulun matkailuyritysvierailu 4 h tai Amadeus varausjärjestelmän opastus.

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu:

- esityötunneista 40 h
 - kontaktiopetustunneista 16 h
 - jälkityötunneista 50 h
- Yhteensä 106 h

Kirjallisuus:

- 1) Komppula, R. & M. Boxberg (2002). Matkailuyrityksen tuotekehitys. Helsinki: Edita.
- 2) Boxberg, M., R. Komppula, S. Korhonen & P. Mut-

ka. (2001). Matkailutuotteen markkinointi- ja jakelukanavat. Helsinki: Edita. (lukuun ottamatta lukua 8).

3) Albanese, P. & M. Boedeker (2002). Matkailumarkkinointi. Helsinki: Edita.

4) noin 150 sivua englanninkielisiä artikkeleita. Oheislukemistoksi suositellaan: Swarbrooke, J. & S. Horner (1999). Consumer behaviour in tourism. Oxford: Butterworth-Heinemann.

Suoritustapa:

Hyväksytyt harjoitustyö sekä kirjallisuuden tenttiminen.

VALINNAISET OPINTOJAKSOT

Optional studies

2.1.2. Matkailuyrityksen markkinointiviestintä (684002), 4 op (3 ov)

Integrated marketing communication in tourism businesses, 4 ECTS

Vastuuopettaja:

Professori Raija Komppula, Joensuun yliopisto

Tavoite ja sisältö:

Opintojakson tavoitteena on perehdyttää opiskelija matkailutuotteiden markkinointiviestinnän keinoihin ja markkinointiviestinnän kampanjasuunnitteluun. Opintojaksolla käsitellään seuraavat asiat: imagon ja brandin rakentaminen, mainonta, myyinnedistäminen, suhdemarkkinointi, myyntityö ja asiakaspalvelu.

Opetusmuodot:

Luennot ja kirjallisuuteen tutustuminen.

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu:

- kontaktiopetustunneista 12 h
 - jälkityötunneista: luentomateriaaliin perehtyminen 20 h, muu kirjallisuus 20 h, oppimistehtävä 54 h
- Yhteensä 106 h

Kirjallisuus:

- 1) Luentomoniste ja artikkelikokoelma. Oheislukemistoksi suositellaan: Morgan, N. & A. Pritchard (2000). Advertising in tourism and leisure. Oxford: Butterworth-Heinemann. (soveltuvin osin) sekä Middleton, V. T. C. & J. Clarke (2001). Marketing in travel and tourism. Oxford: Butterworth-Heinemann. (soveltuvin osin)

Suoritustapa:

Hyväksytyt harjoitustyöt.

2.1.3. Matkailuyrityksen taloushallinto (684003), 3 op (2 ov)

Financial management of a tourism enterprise, 3 ECTS

Vastuuopettaja:

Yliopettaja Leena Kosonen, Mikkelin ammattikorkeakoulu

Tavoite ja sisältö:

Opintojakson tavoitteena on antaa perustiedot matkailuyrityksen talousprosessista, kustannusten muodostumisesta, kannattavuudesta ja yrityksen toimintaedellytyksistä. Opintojakso on tarkoitettu niille, joilla ei ole aiempia talouden opintoja.

Jaksolla käsitellään seuraavat asiat: matkailuyrityksen talousprosessi, matkailuyrityksen kustannusrakenne, matkailuyrityksen toimintaedellytykset ja kannattavuuden osatekijät. Luennot ja harjoitukset vuorottelevat intensiivijakson aikana.

Opetusmuodot:

Ennen intensiivijaksoa tutustutaan kirjallisuuteen ja tehdään ennakkotehtävät verkko-opetuksena.

Luennot 10 h.

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu:

- esityötunneista 10 h
- kontaktiopetustunneista 10 h
- jälkityötunneista: kirjallisuuteen perehtyminen 30 h, kontaktiopetuksen omaksuminen 15 h, tenttiin valmistautuminen 15 h

Yhteensä 80 h

Kirjallisuus (soveltuvin osin):

- 1) Melamies, J. & R. Paakkunainen (1997). Palveluyrityksen taloushallinto. Porvoo: WSOY.
- TAI Stenbacka, J., I. Mäkinen & T. Söderström (2003). Kannattavuuden avaimet. Helsinki: WSOY.
- 2) Jyrkkö, E. & V. Riistama (1999). Operatiivinen laskentatoimi. Perusteet ja hyväksikäyttö. Porvoo: WSOY.
- 3) Jakson aikana jaettava materiaali.

Suoritustapa:

Kirjallinen tentti ja hyväksytysti suoritettu ennakko-

tehtävä. Ennakkotehtävät palautetaan ennen intensiivijakson alkua.

2.1.4. Matkailun oikeuskysymyksiä (684004), 5 op (3 ov)

Juridical issues in tourism, 5 ECTS

Vastuopettaja:

Jean Monnet -oppituolin haltija Pertti Eilavaara, Lapin yliopisto

Tavoite ja sisältö:

Kurssin tavoitteena on antaa kuva matkailuun liittyvistä kansallisista ja eurooppaoikeudellisista oikeuskysymyksistä. Luento-opetuksessa korostuvat toisaalta matkailijan oikeusturvaan ja kuluttajan suojaan liittyvät kysymykset ja toisaalta matkajärjestäjän tai matkailuyrityksen kannalta keskeiset oikeuskysymykset. Kurssin muuna tavoitteena on perehdyttää opiskelija myös matkailuun eurooppaoikeudellisena kysymyksenä ja matkailun saamaan tukeen ja rahoitukseen. Matkailua ja matkailuelinkeinon harjoittamista arvioidaan sääntelyn kohteena myös suhteessa ympäristöön ja luontoon. Matkailun perusedellytyksenä on lähes aina maankäyttö.

Keskeiset teemat:

- 1) Johdatus matkailun oikeuskysymysten opetukseen
- 2) Matkailun perusta: ihmisten vapaa liikkuvuus matkailijan perusoikeutena
- 3) Matkailijan kuluttajansuoja: säädökset ja oikeuskäytäntö
4. Turvallisuus matkailualalla
5. Standardointi, luokittelut ja vakioehdot matkailualalla
6. Majoitus- ja ravitsemistoiminta: yrittäminen, säännökset ja oikeuskäytäntö
7. Muita matkailualan elinkeinojen säädöksiä: anniskelu, hygienia, aukioloajat, markkinointi
8. Alueiden käyttö matkailun perusedellytyksenä: maankäyttö, ulkoilu, maastoliikenne, luonnonsuojelu
9. Jokamiehenoikeudet
10. Euroopan unionin sääntely ja toiminta matkailualalla

Opetusmuodot:

Luennot 20 h, säädös- ja muu materiaali annetaan intensiivijakson yhteydessä.

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu:

- kontaktiopetustunneista 20 h
 - jälkityötunneista 113 h
- Yhteensä 133 h

Kirjallisuus:

Luennoilla jaettava säädös- ja muu materiaali noin 500 sivua.

Suoritustapa:

Luennot ja kirjallisuus tentitään yhtenä kokonaisuutena.

2.1.5. Matkailun verkkoliiketoiminta (684005), 3 op (2 ov)

E-business in tourism, 3 ECTS

Vastuopettaja:

FT Pellervo Kokkonen, Joensuun yliopisto

Tavoite ja sisältö:

Opintojaksolla tutustutaan sähköisen liiketoiminnan tutkimukseen matkailualalla sekä arvioidaan matkailutuotteiden tarjontaa verkkoliiketoiminnan palvelu-

jen käyttäjän näkökulmasta. Tavoitteena on myös hahmottaa, mitä mahdollisuuksia avautuu matkailuelinkeinon sopeutuessa globaaliin verkostotalouteen. Opintojakson kuluessa tutustutaan yrityksissä ja yliopistoissa käynnissä oleviin kehittämishankkeisiin.

Opetusmuodot:

Intensiivijakson luennot ja verkko-opetus.

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu:

- esityötunneista 10 h
 - kontaktiopetustunneista 10 h
 - jälkityötunneista 60 h
- Yhteensä 80 h

Kirjallisuus:

Buhalis, D. (2003). eTourism. Information technologies for strategic management. Harlow: Prentice Hall.
Luettelo vaihtoehtoisesta kirjallisuudesta ja muusta oheismateriaalista nähtävänä oppimisympäristössä ennen kurssin alkua.

Suoritustapa:

Osallistuminen intensiivijaksoon ja verkko-opetukseen. Kurssikirjan tenttiminen tai harjoitustyö.

2.2. Kulttuuri ja matkailu

Culture and tourism

Opintokokonaisuudessa käsitellään matkailun ja kulttuurin kohtaamisen problematiikkaa, muun muassa matkailun ja kulttuurin välistä suhdetta vuorovaikutuksen näkökulmasta: miten matkailu vaikuttaa kulttuuriin ja sen eri muotoihin ja miten toisaalta kulttuuri muokkaa, vaikuttaa ja uudelleen rakentaa matkailun sisältöjä ja toimintoja. Opetuksessa tarkastellaan myös kestävästä kulttuurikehityksen kysymyksiä osana matkailua.

PAKOLLINEN OPINTOJAKSO

Compulsory studies

2.2.1. Turismi, turisti ja kulttuuri (684006), 4 op (3 ov)

Tourism, tourist and culture, 4 ECTS

Vastuupettaja:

Dosentti Taina Syrjämaa, Turun yliopisto

Tavoite ja sisältö:

Opintojakso koostuu kahdesta toisiinsa integroidusta osiosta.

Jakson ensimmäinen osio keskittyy matkailuun kulttuurisena ilmiönä eri aikoina, matkailun läsnäoloon ja vaikutukseen yhteisöissä sekä matkailijoiden kokemuksiin menneisyyden ja nykyisyyden kohtaamisesta. Teemoja lähestytään historian näkökulmasta. (Taina Syrjämaa).

Toisessa osiossa tuodaan kulttuuritutkimuksen näkökulma matkailuun: tutkitaan matkailun kulttuurivaikutuksia sekä isäntiin että vieraisiin ja luodaan tulkintaa turistista. Miten turismi muuttaa kulttuureja vai muuttaako? Mitä tapahtuu turistille hänen lähtiessään matkalle? Miten hän kokee asioita matkallaan ja miksi? (Soile Veijola).

Opetusmuodot:

Luennot ja ryhmätyöt 20 h, innovaatiokoulun kulttuurimatkailun kehittämishankkeeseen tai kulttuuri-matkailukohteeseen tutustuminen 4 h.

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu:

– kontaktiopetustunneista 24 h

– jälkityötunneista 82 h

Yhteensä 106 h

Kirjallisuus:

Kummastakin kohdasta valitaan yksi teos.

1) yksi seuraavista vaihtoehtoista:

Towner, J. (1996). An historical geography of recreation and tourism in the western world 1540-1940. Chichester: Wiley.

TAI

Hapuli, R. (2003). Ulkomailla. Maailmansotien välinen maailma suomalaisnaisten silmin. Suomalaisen kirjallisuuden seuran toimituksia 911. Helsinki: SKS.

JA

2) yksi seuraavista vaihtoehtoista:

Dicks, B. (2003). Culture on display. The production of contemporary visitability. Buckingham: Open University Press.

TAI

Saarinen, J. (toim.) (2002). Elämys: teollisuutta, taloutta vai jotakin muuta? Lapin yliopiston menetelmätieteellisiä tutkimuksia 2. Rovaniemi: Lapin yliopisto.

Suoritustapa:

Kirjallinen kuulustelu tai noin 10-sivuinen essee etukäteen sovittavasta teemasta.

VALINNAISET OPINTOJAKSOT

Optional studies

2.2.2. Matkailu taiteen poluilla (684007), 4 op (3 ov)

Tourism and arts, 4 ECTS

Vastuopettaja:

Lehtori Juhani Näreharju, Sibelius-Akatemia

Tavoite ja sisältö:

Jaksolla paneudutaan taiteen olemukseen ja ilmene-
mismuotoihin. Opetuksessa taiteen ja matkailun suh-
detta tarkastellaan joko musiikin, teatterin, kuvataiteen,
kirjallisuuden tai muotoilun näkökulmasta. Opintojen
tavoitteena on taiteen monimuotoisuuden ja matkai-
lullisten mahdollisuuksien kartoitus. Kurssilla käsitel-
lään myös kysymyksiä: mikä taiteessa on perinteistä,
mikä on aitoa, mikä suomalaista ja mikä kansainvä-
listä. Lisäksi pohditaan taiteen sosiaalisia merkityksiä
(taide arjessa ja juhlassa, ennen ja nyt).

Opetusmuodot:

Opintojaksossa hyödynnetään taidekorkeakoulujen
osaamista. Opetus jakaantuu yhteisen intensiivijak-

son jälkeen ”taidepolkuihin”, joilla on omat vas-
tuuopettajansa. Opetus sisältää katselu- ja kuunte-
luharjoituksia, keskusteluja, kirjallisuuteen ja mui-
hin tiedonlähteisiin tutustumista. Osa harjoituksista
suoritetaan verkko-opetuksena. Innovaatiokoulussa
koetaan taide-elämys, omaa tekemistä ja osallistu-
mista.

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu:

- esityötunneista 4 h
 - kontaktiopetustunneista 24 h
 - jälkityötunneista 78 h
- Yhteensä 106 h

Suoritustapa:

Osallistuminen verkko-opetukseen ja harjoitustöi-
den tekeminen. Aineisto ja tehtävät annetaan kurs-
sin yhteydessä.

2.2.3. Kaupunkimatkailu (684008), 3 op (2 ov)

Urban tourism, 3 ECTS

Vastuopettaja:

Professori John Westerholm, Helsingin yliopisto

Tavoite ja sisältö:

Kaupunkimainen elämänmuoto, kulutusympäristö, kulttuurinen moni-ilmeisyys sekä taloudellisen ja poliittisen vallan historialliset kerrostumat ovat tehneet kaupungeista matkailun vetovoimaisimpia ympäristöjä ja erilaisten tapahtumien foorumeita. Opintojaksolla perehdytään toisaalta kaupunkialueisiin fyysisinä, toiminnallis-taloudellisina matkailukohteina sekä symboleja ja merkityksiä kantavina turistin kokemisen paikkoina. Toisaalta jaksolla käsitellään matkailullista vetovoimaa omaavien tapahtumien hallinnointia.

Opetusmuodot:

Luennot 12 h, ryhmätyöt 2, innovaatiokouluvierailut 4 h

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu:

- kontaktiopetustunneista 19 h

- jälkityötunneista 60

Yhteensä 79 h

Kirjallisuus:

1) Judd, D. R. & S. S. Fainstein (toim.) (1999). The tourist city. New Haven: Yale University Press.

TAI

Page, S. (1995). Urban tourism. London: Routledge.

2) McDonnell, I., J. Allen & W. O'Toole (1999). Festival and special event management. Brisbane: Wiley.

3) Kaupunki- ja tapahtumamatkailuun liittyviä artikkeleita noin 80 sivua.

Suoritustapa:

Luentojen ja kirjallisuuden avulla laaditaan essee. Luennot voidaan korvata kaupunki- ja tapahtumamatkailuun liittyvällä ekskursiolla tai ohjatulla harjoitustyöllä.

2.2.4. Maaseutumatkailu (684009), 4 op (3 ov)

Rural tourism, 4 ECTS

Vastuopettaja:

Professori Arvo Peltonen, matkailualan verkostoyliopisto

Tavoite ja sisältö:

Tavoitteena on perehdyttää opiskelija maaseutumatkailun erityiskysymyksiin, maaseudun matkailuyrittämisen mahdollisuuksiin, periaatteisiin, tarvittavaan

infrastruktuuriin ja käytäntöön sekä maaseudun ja matkailun suhteisiin. Jakson sisältönä ovat luontomatkailu, maatilamatkailu, erä- ja kulttuuripohjaiset matkailuelämykset ja liikuntamatkailu.

Opetusmuodot:

Opetus järjestetään luentoina ja maaseutumatkailuun perehdyttävänä ekskursiona (innovaatiokoulu). Ennen intensiiviovetusta osallistujat laativat esityöraportin.

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu:

- esityötunneista 30 h
 - kontaktiopetustunneista 24 h
 - jälkityötunneista 52 h
- Yhteensä 106 h

Kirjallisuus:

- 1) Brown, F. & D. Hall (2000). *Tourism in peripheral areas. Case studies. Aspects of tourism 2*. Clevedon: Channel View Publications.
- 2) Tribe, J. ...et al. (2000). *Environmental management for rural tourism and recreation*. London: Cassell.
- 3) Turunen, M. & P. Valakari (1998). *Maaseutumatkailu*.

Yrittäjän opas. Helsinki: Maaseutumatkailun teema-ryhmä.

4) Puurunen, J.-A. (2001). *Majoitus- ja ateriapalveluja tarjoavien päätoimisten maaseutumatkailuyritysten kannattavuus. Selvityksiä 2/2001*. Helsinki: Maatalouden taloudellinen tutkimuslaitos.

Suoritustapa:

- 1) Ennen intensiivikurssia opiskelija tekee oheiseen kurssikirjallisuuteen perustuvan esiraportin, jossa kurssikirjallisuutta siteerataan. Esityöraportin teeman voi valita ohjeistuksen yhteydessä annettavista aiheista. Raportti toimitetaan kurssin vetäjälle ennen intensiivijakson alkua.
- 2) Intensiivijakson ja ekskursion pohjalta opiskelija laatii kurssin aikana valitusta teemasta loppuraportin, joka arvioidaan asteikolla 0-5.

2.2.5. Suomalainen kulttuuri ja matkailu (684010), 4 op (3 ov)

Finnish culture and tourism, 4 ECTS

Vastuopettaja:

FT Tarja Kupiainen, Joensuun yliopisto

Matkailua tarkastellaan osana suomalaista elämän-

tapaa. Kohteina ovat paikalliset ja etniset kulttuurit, erityisesti saamelainen ja ortodoksis-karjalainen kulttuuri. Lisäksi tutustutaan kulttuuriperinnön tuoteistamiseen sekä historian ja perinteiden hyödyntämiseen matkailussa. Opintojakso toteutetaan verkko-opetuksena lukuvuonna 2006–2007.

2.2.6. Tapahtumamatkailu (684011), 3 op (2 ov)

Event tourism, 3 ECTS

Vastuuopettaja:

Professori Arvo Peltonen, matkailualan verkostoyliopisto

Tavoite ja sisältö:

Jaksolla tarkastellaan tapahtumia liiketoimintana matkailun näkökulmasta. Opiskelijat perehtyvät tapahtumien johtamisen kysymyksiin sekä niiden käytännön järjestämiseen. Jaksolla kiinnitetään erityistä huomiota turvallisuuskysymyksiin matkailutapahtumassa. Tapahtumista ovat erityiskohteena talvi- ja musiikkimatkailutapahtumat. Keskeisiä sisältöjä ovat tapahtumamatkailun käsitteet, mallit sekä tutkimustraditiot. Jaksolla pohditaan innovatiivisuut-

ta, kansainvälisyyttä ja yrittäjämäistä ajattelu- ja toimintatapaa tapahtumamatkailun näkökulmasta.

Kirjallisuus:

1) Shone, A. & B. Parry. (2004). Successful event management. A practical handbook. London: Thomson Learning.

TAI

McDonnell, I., J. Allen & W. O'Toole (1999). Festival and special event management. Brisbane: Wiley.

2) Tapahtumamatkailuun liittyviä artikkeleita (esseen laadintaa varten).

Opetusmuodot:

Luennot, tapahtumamatkailuun perehdyttävä innovaatiokoulu ja essee.

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu:

- esityötunneista 3 h
 - kontaktiopetustunneista 17 h
 - jälkityötunneista 60
- Yhteensä 80 h

2.2.7. Matkailun historian erikoistumisopinnot (684012), 4 op (3 ov).

Special course on the history of tourism, 4 ECTS

Vastuopettaja:

Professori Auvo Kostiainen, Turun yliopisto

Tavoitteet ja sisältö:

Opintojakson tehtävänä on syventää opiskelijan käsitystä matkailun historiasta. Erityisesti painotetaan matkailun ajallisen ulottuvuuden ymmärtämistä ja matkailun vaikutusta yhteiskuntaan.

Opetusmuodot:

Kurssi sisältää 12 tuntia luentoja, perehtymistä tutkimusaineistoihin ja erilaisiin tutkimusmenetelmiin sekä esseemuotoisen raportin laatimisen.

Kirjallisuus:

1) Baranowski, S. & E. Furlough (toim.) (2002). Being elsewhere. Tourism, consumer culture, and identity in modern Europe and North America. Ann Arbor: University of Michigan Press.

Suoritustapa:

Essee.

2.3. Matkailuympäristö

Tourism and the environment

PAKOLLINEN OPINTOJAKSO

Compulsory studies

2.3.1. Kestävä matkailu (684013), 4 op (3 ov)

Sustainable tourism, 4 ECTS

Vastuopettaja:

Professori Jarkko Saarinen, Oulun yliopisto

Tavoite ja sisältö:

Opintojakso perehdyttää kestävän kehityksen ja kestävän matkailun periaatteisiin ja käsitteisiin, matkailun aiheuttamiin ympäristöongelmiin sekä ympäristövastuullisen matkailun toimintatapoihin ja suunnitteluun. Opinnoissa käsitellään kestävän kehityksen malleja, kestävyuden kriteerejä, matkailun luonnetta ja matkailukehityksen suhdetta kohdealueiden luontoon, kulttuuriin ja talouteen kestävyuden näkökulmasta sekä matkailuelinkeinon ympäristövastuullisuutta ja eettisiä kysymyksiä.

Opetusmuodot:

Luennot 20 h ja tentti sekä innovaatiokoulu teemasta kestävän matkailun käytännöt (4-6 h).

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu:

- esityötunneista 4 h
 - kontaktiopetustunneista 26 h
 - jälkityötunneista 76 h
- Yhteensä 106 h

Kirjallisuus:

1) Swarbrooke, J. (1999). Sustainable tourism management. Wallingford: CABI.

TAI

Fennell, D. A. (1999 tai uudempi). Ecotourism. An introduction. London: Routledge.

2) Artikkelimateriaali.

Suoritustapa:

Luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen sekä kirjallinen oppimistehtävä.

VALINNAISET OPINTOJAKSOT

Optional studies

2.3.2. Matkailukohteet ja alueelliset mielikuvat (684014), 4 op (3 ov)

Tourist destinations and regional images,
4 ECTS

Vastuopettaja:

Professori Jarkko Saarinen, Oulun yliopisto

Tavoite ja sisältö:

Opintojaksolla tarkastellaan matkailun kohdealueita ja niiden muutosta osana maantieteellisiä ja yhteiskunnallisia aluerakenteita ja vuorovaikutusprosesseja sekä kansainvälisen matkailun aluerakennetta. Matkailun kohdealueita tarkastellaan maantieteellisten peruskäsitteiden - sijainti, alue, tila, paikka ja maisema - ja matkailun aluerakenteen ja kohteiden määrittämismenetelmien sekä matkakirjallisuuden, mainonnan ja muun median tuottamien alueidentiteettien avulla. Pyrkimyksenä on luoda välineitä ymmärtää ja tulkita matkailutoimialan alueellista fyysistä rakennetta ja sen mielikuvallista sisältöä. Opintojakso koostuu luennoista ja harjoitustyöstä. Jakso on suunnattu erityises-

ti matkailuelinkeinon ja hallinnon suunnittelu-, kehittämis- ja tutkimustehtäviin suuntautuille opiskelijoille. Jakson suorittaminen edellyttää matkailumaantieteen perusteiden hallintaa.

A. Luento-opetus

- matkailullisen vetovoiman maantieteellinen muodostuminen ja alueelliset attraktiojärjestelmät
- matkailualueen määrittelytavat
- matkailualueiden sisäinen rakenne ja järjestelmä, regionalisaatio ja sen määrittämisen ja luokittelun keskeiset menetelmät
- alueidentiteetit, mielikuvat ja tilan tuotteistaminen
- matkailualueiden muutosprosessit
- kansainvälisen matkailun aluerakenne, kolmas maailma ja matkailukehitys

B. Harjoitustyö

Harjoitustyön tavoitteena on tehdä matkailumaanalyyysi. Jokainen opiskelija valitsee yhden matkailumaan harjoitustyön kohteeksi. Kohdemaata voi olla mikä tahansa maa, mutta selvityksen kannalta on järkevää valita sellainen maa, josta on saatavilla runsaasti tietoa matkailuilmioista, matkailijamääristä ja kohteista. Tavoitteena on perehtyä kohdemaan

matkailuun, sen ominaispiirteisiin, tarjontaan ja maakohtaiseen matkailuprofiiliin. Tarkastelu kohdistetaan yhteen maalle ominaiseen opiskelijan valitsemaan erikoismatkailumuotoon. Valittua kohdemaata ja matkailutoimintaa tarkastellaan kansainvälisen matkailun kontekstissa. Selvityksessä on syytä arvioida matkailutoiminnan saavutettavuutta, kysyntäpotentiaalia ja kilpailutilannetta. Lisäksi työhön pitäisi sisältyä peruskuvauksen matkailutoiminnasta yleensä sekä perinpohjaisempi kuvaus valitusta matkailutoiminnasta. Vähintään yksi kartta kohdealueesta on syytä sisällyttää harjoitustyöhön. Myös muu kuvamateriaali kohtuullisesti käytettynä on suositeltavaa mutta ei välttämätöntä.

Harjoitustyön raportin (tekstiosuus tavutettuna vähintään 10 sivua, 1,5 rivivälillä, 12 pt) sisällön jokainen rakentaa itse seuraavien perustekijöiden ympärille: matkailun alueelliset perusedellytykset (maantieteelliset tekijät, väestö, kulttuuriset ja poliittiset tekijät), keskeiset vetovoimatekijät (valitusta tarkastelunäkökulmasta), kansainvälisen matkailun volyyymi ja kehitystrendi, imago, matkailumarkkinointi ja asemointi kilpailijoihin nähden. Raportti laaditaan tekemällä itsenäisesti tiedonhakuja hakukoneilla internetissä, hyödyntämällä kirjallisuutta sekä muuta itse hankittua

aineistoa (haastattelut, valtioiden matkailutoimistot, matkatoimistot ym.). Raportin toteutuksessa saa mielellään näkyä kirjoittajan persoonallisuus.

Opetusmuodot:

Luennot 16 h. Kirjallinen kuulustelu luennoista ja artikkelikokoelmasta sekä harjoitustehtävänä matkailumaa-analyysi.

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu:

- kontaktiopetustunneista 22 h
 - jälkityötunneista 84
- Yhteensä 106 h

Kirjallisuus:

- 1) Artikkelikokoelma, noin 100 s (ilmoitetaan luentojen yhteydessä).
- 2) Vuoristo, K-V (2003). Matkailun maailma. Kansainvälisen matkailun maantiede. Helsinki: WSOY. (soveltuvin osin)

Suoritustapa:

Luentojen ja artikkelikokoelman tenttiminen sekä kirjallinen harjoitustehtävä.

2.3.3. Matkailun alueellinen suunnittelu ja kehittäminen (684015), 6 op (4 ov)

Tourism regional planning and development,
6 ECTS

Vastuuopettaja:

Professori Jarmo Rusanen, Oulun yliopisto

Tavoite ja sisältö:

Tavoitteena on, että opiskelija saa käsityksen matkailun alueellisen suunnittelun ja kehittämisen teoriapohjasta sekä tutustuu käytännön suunnittelu- ja kehittämistyöhön. Opintojaksolla käydään läpi matkailusuunnittelun teoreettiset lähtökohdat, keskeiset matkailun alueelliset kehitysmallit, Euroopan unionin ja Suomen aluepolitiikka, hankesuunnittelu osana matkailun alueellista kehittämistyötä, alueellisen matkailusuunnitelman sisältö ja rakenne sekä geoinformatiikan (GIS, kartografia ja LBS) sovellukset ja paikannuspalveluiden käyttö matkailussa.

Opetusmuodot:

Luennot ja ryhmätyöharjoitus yhteensä 28 h. Geoinformatiikan osuus perustuu osin verkko-opetusmateriaaliin, innovaatiokoulu 6 h

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu:

- kontaktiopetustunneista 34 h

- jälkityötunneista 125 h

Yhteensä 159 h

Kirjallisuus:

- 1) Getz, D. (1986). Models in tourism planning. *Tourism Management* 7: 1, 21-32.
- 2) Inskeep, E. (1995). National and regional tourism planning. London: Routledge. (sivut 1-77)
- 3) Hall, C. M. (2000). *Tourism planning. Policies, processes and relationships*. Harlow: Prentice Hall. (sivut 1-102)
- 4) Keränen, H. (2001). Hankesuunnittelun idea ja projektisyklin hallinta aluekehittämisessä. Working papers. Kajaani: Oulun yliopisto, Kajaanin kehittämiskeskus, Aluekehitys (REDEC). (sivut 23–145)
- 5) Geoinformatiikan verkkomateriaali

Suoritustapa:

Luentoja ja kirjallisuuden tenttiminen.

2.3.4. Liikunta ja terveys matkailussa (684016), 5 op (3 ov)

Health and sport tourism, 5 ECTS

Vastuopettaja:

VTM Hanna-Mari Vehmas, Jyväskylän yliopisto

Tavoite ja sisältö:

Opintojakson tavoitteena on tarkastella liikunnan, urheilun ja terveyden asemaa ja merkitystä matkailussa. Opintojakson aikana tutustutaan liikunta- ja terveysmatkailun peruskäsitteisiin, liikuntamatkailun eri muotoihin sekä tutkimuksellisiin haasteisiin erityisesti sosiaalitieteellisestä näkökulmasta. Jaksolla perehdytään myös vapaa-ajan liikunta- ja ulkoilukäyttämiseen sekä vapaa-ajan ulkoilukäyttämisen esiintyviin muutoksiin, syihin ja seurauksiin ja arvioidaan ulkoilukäyttämisen yksilöllistä ja yhteiskunnallista merkitystä sekä tarkastellaan ulkoilutoimintojen ja matkailun suhteita. Lisäksi tarkastellaan vapaa-ajan, liikunnan ja liikuntamatkailun ympäristösuhteita ja -ehtoja kestävä kehityksen ja ympäristöetiikan näkökulmista.

Opetusmuodot:

Luennot 20 h ja kirjallisuus. Innovaatiokoulun liikuntamatkailukohde 4 h.

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu

- esityötunneista 8 h
 - kontaktiopetustunneista 24 h
 - jälkityötunneista 100 h
- Yhteensä 132 h

Kirjallisuus:

- 1) Standeven, J. & P. de Knop, (1999). Sport tourism. Campaign: Human Kinetics.
- 2) Artikkelikokoelma (ilmoitetaan luennolla).
- 3) Lyytinen, T. & P. Vuolle (toim.) (1992). Ihminen - luonto - liikunta. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 81. Jyväskylä: Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö.
- 4) Vuolle, P. & A. Oittinen (1994). Jokamiehenoikeus - perinteistä nykypäivää. Tutkimus jokamiehenoikeuden kulttuurisesta, oikeudellisesta ja luontoliikunnallisesta merkityksestä. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 92. Jyväskylä: Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö.

Suoritustapa:

Luentojen ja kirjallisuuden tenttminen.

2.4. Matkailututkimus

Tourism research

PAKOLLINEN OPINTOJAKSO

Compulsory studies

2.4.1. Matkailututkimuksen metodiikka (684017), 4 op (3 ov)

Quantitative and qualitative methods in tourism research, 4 ECTS

Vastuopettaja:

Professori Timo Toivonen, Turun kauppakorkeakoulu

Tavoite ja sisältö:

Opintojakson tavoitteena on tutustuttaa opiskelija kvantitatiivisten ja kvalitatiivisten tutkimusmenetelmien käyttöön matkailun tutkimuksessa sekä yleisellä metodologisella että käytännön esimerkitapausten tasolla. Luennoilla käydään läpi menetelmien lähtökohtia ja esitellään yleisimpiä laadullisia ja määrällisiä tutkimusmenetelmiä. Opintojaksolla

tutustutaan myös tutkimusmenetelmien soveltamiseen empiiristen tutkimusten kautta. Lopuksi opiskelija soveltaa itse joko laadullista tai määrällistä lähestymistapaa laatimalla luento-osuuden jälkeen suunnitelman tutkimusmenetelmien käytöstä kursilla annettujen vaihtoehtoisten tutkimuskysymysten ratkaisemiseksi.

Opetusmuodot:

Intensiivijaksona toteutettava luentokurssi 16 h sekä henkilökohtainen harjoitustyö. Kvantitatiivisista menetelmistä luennoi professori Timo Toivonen ja kvalitatiivisista menetelmistä yliassistentti Petri Hottola.

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu:

- kontaktiopetustunneista 16 h
 - jälkityötunneista 90 h
- Yhteensä 106 h

Kirjallisuus:

1) Finn, M., M. Elliot-White & M. Walton (2000). *Tourism and leisure research methods. Data collection, analysis and interpretation*. Harlow: Longman. Luvut 6-8.

Suoritustapa:

Luentojen ja kirjallisuuden tenttiminen sekä harjoitustyö joko kvalitatiivista tai kvantitatiivista tutkimusmenetelmää käyttäen.

VALINNAISET OPINTOJAKSOT

Optional studies

2.4.2. SPSS-ohjelman käyttö kvantitatiivisten aineistojen analyysissa (684018), 3 op (2 ov)
Using SPSS in quantitative analysis, 3 ECTS

Vastuuopettaja:

Professori Pertti Väisänen, Joensuun yliopisto

Tavoite ja sisältö:

Opintojakson tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiuksia suorittaa oman opinnäytetyönsä tai muiden kvantitatiivisten aineistojen tilastolliset analyysit SPSS-ohjelman avulla. Kurssilla käsitellään aineiston syöttämistä ja muokkaamista, yksi- ja useampiulotteisia frekvenssijakaumia tunnuslukuineen, jakaumien esittämistä graafisesti ja taulukoiden avulla sekä tavallisimpia tilastollisia analyysimenetelmiä ja testejä että reliabeliuden estimointia. Kurssi sopii

jatkoksi matkailututkimuksen metodiikan tai oman pääaineen menetelmäkursseille.

Opetusmuodot:

Intensiivijaksona toteutettava luento- (4 h) ja harjoitusmuotoinen kurssi (16 h opetusta SPSS-ympäristössä) sekä harjoitustyö yksin tai pienryhmissä. Kirjallisuus on oheislukemistona.

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu:

- kontaktiopetustunneista 20 h
 - jälkityötunneista 59 h
- Yhteensä 79 h

Kirjallisuus:

Suositteluaan hankittavaksi SPSS for Windows suomenkielinen käsikirja. (esim. Muhli, A. & A. Kanninen (2000). SPSS 10.0 for Windows perusteet, tai uudempi versio (12.0). Oulu: Oulun yliopisto, ATK-keskus). Harjoitustyön laatimisessa käytetään jakson oheismateriaalina myös:

1) Kanninen, A. (1999). SPSS for Windows menetelmiä -manuaali. Oulun yliopisto, ATK-keskus.

2) Metsämuuronen, J. (2001). Monimuuttujamenetelmien perusteet SPSS-ympäristössä. Metodologia-sarja 7. Helsinki: International Methelp.

3) Metsämuuronen, J. (2004). Pienten aineistojen analyysi. Parametrittömien menetelmien perusteet ihmistieteissä. Metodologia-sarja 9. Helsinki: International Methelp.

Suoritustapa:

Osallistuminen opetukseen sekä hyväksytyt harjoitustyö.

2.5. Työ- tai kenttäharjoittelu (684019), 6 op (4 ov)

Practical training or field work, 6 ECTS

Tavoite ja sisältö:

Jakson tavoitteena on soveltaa perus- ja aineopinnojen antamia monitieteisiä näkemyksiä käytännön yritys-elämän ongelmiin. Se suoritetaan joko 12 viikkoa kestävässä yksilöllisessä työharjoitteluna tai 8-12 opiskelijan teemallisissa kenttäharjoitteluryhmissä.

Kenttäharjoittelun aihepiirit liittyvät mm. sosiologian, taloustieteiden, humanististen tieteiden ja kestävä matkailukehityksen näkökulmat huomi-

oiviin vaihtuviin teemoihin. Vuosittain järjestetään 1-2 eri teemaa käsittelevää kenttäharjoittelun opintojaksoa, joihin ilmoittaudutaan kotisivun kautta. Kurssimuotoisen kenttäharjoittelun vastuuopettaja vaihtuu tutkimusteemojen mukaisesti.

Työharjoittelu tulee hyväksyttää harjoittelun vastuuopettajalla professori Timo Toivosella ennen harjoittelun aloittamista. Opinto-oppaan liitteenä on

työharjoittelun ohjeet, joihin tulee tutustua ennen harjoitteluanomuksen tekemistä. Työharjoittelun raportin teeman opiskelija ehdottaa vastuuopettajalle hyväksyttäväksi.

Suoritustapa:

Raportointi vastuuopettajan kanssa sovittavalla tavalla.

3. Syventävät opinnot (685000), 3-18 op (2-9 ov)

Advanced studies, 3-18 ECTS

Syventävät opinnot opiskelijat sisällyttävät oman pääaineen syventäviin opintoihin oman laitoksen kanssa sovitavalla tavalla. Opiskelija suorittaa matkailualan verkostoyliopiston syventävien opintojen jaksoista 4-20 opintopistettä. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni opiskelija saa omalta professoriltaan luvan laatia pääaineeseensa pro gradu -tutkielman matkailua käsittelevästä aiheesta.

Pro gradu -tutkielman ohjaus

Opintojaksojen yhteydessä ja tutoriaaleissa saatavan ohjaustuen lisäksi matkailualan verkostoyliopiston opiskelijoilla on mahdollisuus saada ohjausta 2 h/pro gradu -työ verkostoyliopiston piirissä toimivilta opettajilta. Tarkemmat ohjeet ovat kotisivun opintopalvelussa. Ohjauksella tuetaan erityisesti tutkielman ongelmanasettelua. Ohjausta annetaan pääasiassa sähköpostitse. Matkailualan verkostoyliopiston ohjaus on aina alisteista oman laitoksen linjauksille.

51

PAKOLLINEN OPINTOJAKSO

Compulsory studies

3.1. Tutoriaali (685001), 3 op (2 ov)

Tutorial, 2 ECTS

Vastuuopettaja:

Professori Arvo Peltonen, matkailualan verkostoyliopisto

Tavoite ja sisältö:

Tutoriaali tukee opiskelijan gradutyöskentelyä silloin, kun oman pääaineen pro gradu -tutkielma (tai vastaava) käsittelee matkailun tutkimusta. Opiskelija laatii oman koulutusohjelmansa pääaineeseen pro gradu -tutkielman matkailua käsittelevästä aiheesta. Seminaarissa perehdytään opiskelijoiden tutkimusaiheiden ongelmiin ja suunnataan matkailualan verkostoyliopiston syventävät opinnot tukemaan pro gradu -työskentelyä. Opintojakson voi suorittaa pakollisena opintojaksona vain kerran. Opiskelija voi kuitenkin osallistua omalla kustannuksellaan useampaankin tutoriaaliin sikäli kuin tila sallii.

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu:

- esityötunneista 60 h
 - kontaktiopetustunneista 10 h
 - jälkityötunneista 10 h
- Yhteensä 80 h

Suoritustapa:

Esitelmä ja tiivistelmä 8 liuskaa gradun aihepiiristä ja seminaariryhmän toisen opiskelijan graduesitelmän opponointi.

VALINNAISET OPINTOJAKSOT

Optional studies

3.2. Matkailun trendit (685002), 8 op (4 ov)

Trends in tourism, 8 ECTS

Vastuuopettaja:

Professori Arvo Peltonen, matkailualan verkostoyliopisto

Tavoite ja sisältö:

Opiskelija perehtyy matkailun tulevaisuuden kehitysnäkymiin: kulttuurisiin kysymyksiin, tekniseen kehitykseen, yhteiskuntien määrällisiin ja laadullisiin muutossuuntiin, matkailun ja aluekehityksen suhteisiin sekä kestävään matkailuun. Opiskelussa pyritään aihevalinnan, tavoitteiden asetteluun ja toteuttamistavan omaehtoisuuteen.

Opetusmuodot:

Opintokokonaisuus koostuu kaikille yhteisestä johdanto- ja suunnitteluseminaarista (15 h), teema-kohtaisesta ohjatusta ryhmätyövaiheesta, projektista sekä opintokokonaisuuden päättävästä palauteseminaarista (15 h), joka perustuu ryhmätöiden

raportointiin ja opintokokonaisuuden evaluointiin. Opintojen yhteydessä perehdytään aihepiirin kirjallisuuteen. Opintokokonaisuuden yhteyteen voidaan sijoittaa teemaseminaareja, joihin kutsutaan mm. elinkeinon edustajia.

Projekti suunnitellaan monitieteisenä ryhmätöinä. Poikkeustapauksissa trendihankkeen voi suorittaa itsenäisesti. Projekti/kehittämishanke voi olla visionäärinen matkailun suunnittelutehtävä, tiettyyn teemaan ja/tai alueeseen kohdistuva matkailututkimus, tavoitteiltaan ja toteuttamistavoiltaan määriteltä osallistuminen kansainvälisiin matkailualan tapahtumiin ja kongresseihin tai tutkimusekskursio. Lukukauden aikana toteutetaan 2-4 trendiryhmää.

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu:

- esityötunneista 30 h
 - kontaktiopetustunneista 48 h
 - jälkityötunneista 134 h
- Yhteensä 212 h

3.3. Muuttuva matkailuyrittäjyys (685003), 8 op (4 ov)

Entrepreneurship in tourism, 8 ECTS

Vastuuopettaja:

Professori Antti Haahti, Lapin yliopisto

Tavoite ja sisältö:

Kurssin tavoitteena on perehtyä matkailuyrittäjyyden edellytyksiin ja matkailuyritysten toimintamuotoihin ja mahdollisuuksiin. Jakson painopisteinä ovat kysymykset "mitä on yrittäjyys matkailuyrityksessä?", "mitä on perheyrittäjyys?" ja "miten menestyn ja toimin kannattavasti matkailuyrityksessä?".

Opetusmuodot:

Opintojakso toteutetaan kolmen neljän päivän mittaisena kenttätutkimuskurssina, joten sisältö rakentuu mosaiikkimaisesti tapausesimerkeistä, yrittäjäkertomuksista ja kirjallisesta materiaalista. Kurssin osallistujista muodostetaan päivittäiset raportointiryhmät, joiden vastuulla on tapausten kirjaaminen, kuvaus, toiminnan analyysi ja raportointi. Kustakin kohdekäynnistä ja yrittäjäluennotta tehdään raportit, jotka yhdistetään yhteisesti julkaistavaksi mat-

kakertomukseksi. Ennen intensiivijaksoa opiskelijat laativat kirjallisuusreferaatin.

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu:

- esityötunneista 80 h
 - kontaktiopetustunneista 27 h
 - jälkityötunneista 105 h
- Yhteensä 212 h

Kirjallisuus:

- 1) Haahti, A. (1986). A note on theories of entrepreneurship. Helsinki: Helsingin kauppakorkeakoulu.
- 2) Jahnukainen, I. (toim.) (1992). Uudistuva pienyrittäjä. Espoo: Weilin+Göös.

3) Binks, M. & P. Vale (1990). Entrepreneurship and economic change. London: McGraw-Hill.

4) Haahti, A. (1999). Artikkelimoniste (annetaan intensiivijakson yhteydessä).

5) Steyaert, C. & R. Bouwen (1996). Telling stories of entrepreneurship. Towards a narrative-contextual epistemology for entrepreneurial studies. Paper presented at RENT X, research in Entrepreneurship as Small Business, Brussel, Belgium.

Suoritustapa:

Aktiivinen osallistuminen intensiivijaksolle, kirjallisuusreferaattien ja raportin hyväksytyt suorittaminen.

4. Jatko-opinnot (686000) 3-30 op (2-15 ov)

Post graduate (PhD) studies, 3-30 ECTS

Jatko-opetuksen tavoitteena on tukea matkailun jatko-opiskelijoiden tieteellistä ja persoonallista kasvua matkailun asiantuntijuuteen ja tiedostavaan tutkijapersoonallisuuteen. Jatko-opintojen monitieteinen oppimisympäristö laaja-alaisesti jatko-opiskelijoiden metodista näkemystä matkailuilmiöstä. Jatko-opinto-ohjelma antaa tutkijaopiskelijoille syvälliset tutkijanvalmiudet eritellä kriittisesti matkailuilmiön taloudellisia, yhteiskunnallisia, kulttuurisia, eettisiä ja ekologisia vaikutuksia sekä etsiä tutkimuksen keinoin ratkaisuja. Jatko-opetus tukee opiskelijoiden kansainvälisiä tiedeyhteyksiä.

Matkailualan verkostoyliopiston jatko-opiskelijaksi voidaan hyväksyä jäsenyliopistojen jatko-opinto-opiskelija, jonka tutkimus käsittelee matkailua ja jonka opinnot matkailualan verkostoyliopistossa on hyväksytty osaksi jatko-opintoja. Jatko-opintojen opintojaksoille ilmoittaudutaan kotisivun kautta normaalin käytännön mukaisesti. Jatko-opiskelija voi suorittaa myös aine- ja syventävien opintojen kursseja jatko-opiskelijoille suunnattujen opintojaksojen lisäksi, mikäli hän voi liittää opintojaksot osaksi jatko-opintojaan.

Jatko-opiskelijoilla on perustutkinto-opiskelijoiden tapaan mahdollisuus henkilökohtaiseen ohjaukseen 2 h/väitöstutkimus. Tarkemmat ohjeet ohjauksesta löytyvät kotisivun opintopalvelusta.

VALINNAISET OPINTOJAKSOT

Optional studies

4.1. Jatkokoulutuksen intensiivikurssi (686001), 8 op (4 ov)

Intensive course, 8 ECTS

Vastuuopettaja:

Professori Arvo Peltonen, matkailualan verkostoyliopisto

Intensiivikurssi (Summer School) on opiskelijan oppinnäytetyön teemaan ja ajankohtaiseen tutkimus-

alueeseen keskittyvä opintojakso. Opintojaksolle kutsutaan johtavia suomalaisia ja kansainvälisiä asiantuntijoita tai se toteutetaan yhteistyössä kansainvälisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Työmuotoina ovat luennot ja ryhmätyöt.

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu:

- esityötunneista 80 h
 - kontaktiopetustunneista 20 h
 - jälkityötunneista 112 h
- Yhteensä 212 h

Suoritustapa:

Kirjallinen raportti erikseen annettavien ohjeiden mukaan.

4.2. Jatko-opintoseminaari (686002), 3 op (2 ov)

Postgraduate seminar, 3 ECTS

Vastuopettaja:

Professori Arvo Peltonen, matkailualan verkostoyliopisto

Jatko-opintoseminaari on tohtoritutoriaali, joita järjestetään vuosittain kaksi. Kevään jatko-opinto-

seminaarista osa on avoin Matkailututkimuksen päivät. Tutkimuspäiville ovat tervetulleita kaikki matkailututkimuksesta kiinnostuneet sekä alan jatko-tutkimusta tekevät. Tutkimuspäivillä keskustellaan Suomen matkailun kansallisesta tutkimusohjelmasta ja erityisesti alueellisesta tutkimusintressistä. Jäsenyliopistot vastaavat tutkimuspäivien järjestelyistä vuorollaan matkailualan verkostoyliopiston nimissä. Syyslukukauden jatko-opintoseminaari järjestetään tohtoritutoriaalina vain jatko-opiskelijoille.

Opetus- ja työmuodot:

Tutoriaaliosuudessa jokainen jatkokoulutettava esittää tutkimusprojektinsa pohjalta 2-4 ongelmaa keskustelun pohjaksi. Kullekin osanottajalle varataan aikaa noin 40 minuuttia, josta puolet oman työvaiheen esittelyyn ja ongelmien esiin nostamiseksi ja toinen puoli keskusteluun eri ratkaisumalleista opettajien ja kollegojen kokemusten pohjalta.

Opiskelijan työn kokonaistuntimäärä koostuu:

- esityötunneista 60 h
 - kontaktiopetustunneista 10 h
 - jälkityötunneista 10 h
- Yhteensä 80 h

Suoritustapa:

Kukin jatkokoulutusseminaarin suorittaja valmistee omasta työvaiheestaan tiivistelmän (2-3 liuskaa), josta ilmenee tutkimuksen aihe, tutkimuskysymykset sekä suunniteltu lähestymistapa ja siihen liittyvä keskeinen kirjallisuus sekä työn etenemisvaihe (mitä on tehty, mitä vielä puuttuu ja muut työn etenemiseen liittyvät kysymykset). Tiivistelmät monistetaan osallistujille etukäteen. Tiivistelmien ja seminaarin tulosten pohjalta kukin opiskelija laatii raportin vastuopettajalle.

Matkailualan verkostoyliopiston jatko-opiskelijat voivat saada suoritusrekisteriin merkinnän kahdesta jatko-opintoseminaarista (yhteensä 6 op, suoritukseen vaaditaan alustus kahdessa jatko-opintoseminaarissa ja kaksi hyväksyttyä raporttia).

4.3. Itsenäinen työskentely (682403)

Independent studies

Vastuopettaja:

Professori Arvo Peltonen, matkailualan verkostoyliopisto

Matkailualan verkostoyliopisto voi myöntää opintopisteitä (tai opintoviikkoja) opiskelijan itsenäisen, dokumentoidun työskentelyn perusteella. Tällaisia työskentelymuotoja voivat olla esimerkiksi esitelmän pitäminen konferenssissa, julkaisu sekä erilaiset muut raportit ja kirjalliset työt. Työskentelyn täytyy tukea tai täydentää opiskelijan omaa tutkimustyötä. Työskentelystä on aina sovittava ennakkoon verkoston johtajan ja oman opinnäytetyön ohjaajan kanssa. Verkostoyliopisto voi käytettävissä olevien resurssien mukaan tukea osallistumista, jolloin jatko-opiskelija sitoutuu esittelemään työskentelyn tuloksia verkoston opintojen yhteydessä.

5. Innovaatiokoulu

Innovation school

58

Vastuopettaja:

Innovaatiokoulu toteutetaan eri opintojaksojen yhteydessä ja ko. jakson opettaja vastaa myös innovaatiokoulun sisällöstä.

Tavoite ja sisältö:

Innovaatiokoulu antaa näkökulmia, valmiuksia ja kokemuksia, joiden avulla opiskelijat syventävät näkemystään matkailun kehittämismahdollisuuksista, matkailuun liittyvästä yrittäjyydestä sekä verkosto- ja tiimityöskentelystä. Innovaatiokoulu on tärkeä osa matkailualan verkostoyliopiston vuorovaikutusta elinkeinon kanssa. Toteutukseen osallistuvat yritykset saavat innovaatiokoulun kautta ideoita tuotteistamiseen ja taloudellisen toiminnan tehos-

tamiseen. MAVY saa vastavuoroisesti yrittäjiltä ja elinkeinossa toimivilta näkemyksensä matkailualan verkostoyliopiston opetuksen ja tutkimuksen kehittämiseen.

Opetusmuodot:

Innovaatiokoulu toteutetaan erityisesti aine- tai syventävien opintojen yhteydessä järjestettävänä jakson sisältöä tukevana kenttäjaksona tai yritysvierailuna. Innovaatiokouluun sisältyy elinkeinoelämän puheenvuoroja, tutustumiskäyntejä, ohjelmapalvelujen testausta, harjoitustehtäviä ja tapaustutkimuksia. Opiskelijat kohtaavat innovaatiokoulussa matkailuyrittäjien kokemuksen ja yrittämisen realiteetit

sekä Suomessa että ulkomailla toteutettavien jaksosten yhteydessä. Innovaatiokoulussa yrittäjät tuovat esille liiketoimintaideaan ja palvelukonseptiin liittyvät kehittämishaasteensa, joihin pyritään hakemaan vastausta monitieteisen matkailututkimuksen annista. Yrittäjä puolestaan arvioi akateemiseen tutkimukseen pohjaavan opetuksen relevanssia itselleen tärkeiden tiedon- ja osaamistarpeiden kannalta. Dialogi mahdollistaa yhteistoiminnallisen oppimisprosessin myös yrittäjien ja opiskelijoiden sekä koulua ohjaavan opettajan yhteistyönä.

Suoritustapa:

Osallistuminen innovaatiokouluosuuksiin ja niistä raportointi kyseessä olevan opintojakson yhteydessä.

LIITE

Oppaan kohtaan 2.5. työharjoittelu

Opintokokonaisuuden harjoittelua koskevat pysyväisohjeet:

Perehdy ohjeisiin ennen harjoitteluanomuksen laatimista.

Harjoittelun tavoitteet:

Aineopintoihin sisältyy opintojaksona harjoittelua, jonka tavoitteena on perehdyttää opiskelija opintokokonaisuuden perustana olevaan ammatilliseen tehtäväalueeseen.

Harjoittelulla tulee olla ammatillinen koulutustavoite ja yksilöity työnsisältö. Keskeistä on koulutuksessa opitun ja käytännön työelämän yhteyksien näkeminen ja korkeakoulussa opittujen tietojen soveltaminen. Tämän tavoitteen saavuttaminen voidaan varmistaa mahdollisesti määrättävällä kirjallisuudella. Työharjoittelusta tulee laatia raportti, jonka tarkoitus on tähdentää tätä vuorovaikutusta. Mikäli raportointi osoittaa koulutukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen, opiskelija voi lukea sen opintosuorituksiksi opintokokonaisuuteensa johtoryhmän hyväksymässä laajuudessa.

Harjoittelun pituus:

Harjoittelu voi koostua korkeintaan kahdesta jaksosta, ja työtä tulee tehdä 12 viikkoa eli 6 opintopistettä, mikäli hakija on kokopäivätyössä, eli työaika on yli 30 tuntia viikossa. Jos harjoittelu suoritetaan osa-aikatyössä, pitää vastuuopettajan kanssa sopia erikseen harjoittelun pituudesta. Koska harjoittelun on oltava luonteeltaan opintokokonaisuuteen liittyvää, ennen verkostoyliopistoon hyväksymistä suoritettu harjoittelu ei tule kysymykseen. Harjoittelun tulee perustua opittuun, joten ajankohta on aikaisintaan ensimmäisen opintovuoden jälkeen.

Anomus:

Tutkintosäännön mukaan opiskelijan tulee ennen harjoittelun suorittamista toimittaa matkailualan verkostoyliopiston toimistoon johtoryhmälle osoitettu anomus, josta tulee käydä ilmi

- a) harjoittelupaikka ja yhteyshenkilö
- b) työtehtävät
- c) harjoittelun kesto (viikkoja ja tunteja viikossa) sekä
- d) harjoittelun sijoittuminen opintorakenteeseen.

Harjoitteluanomus tulee toimittaa verkostoyliopiston toimistoon ennen harjoittelun alkamista.

Lopullista hyväksymistä varten tulee harjoittelun jälkeen lisäksi esittää

- a) työtodistus ja
- b) kirjallinen raportti harjoittelusta vastaavan opettajan kanssa sovitusta aiheesta.

Ennen harjoittelun alkamista harjoittelulle määritellään tehtäväalue, jota opiskelijan tulee tarkkailla ja laatia siitä em. raportti. Harjoittelun hyväksymisessä opintosuorituksiksi menettely on kaksiporainen, jossa ensimmäinen päätös on alustava eikä sido lopullista hyväksymistä. Toisessa käsittelyssä johtoryhmä tarkastaa, täyttävätkö harjoittelu ja siitä laadittu raportti opintokokonaisuudelle asetetut tavoitteet. Harjoitteluanomuksen ohjeellinen pituus on 1-2 sivua (noin 2000 merkkiä/sivu) ja loppuraportin noin 10 sivua.

Sekä harjoitteluanomus että työharjoitteluraportti tulee toimittaa matkailualan verkostoyliopiston toimistoon Savonlinnaan, josta ne toimitetaan edelleen työharjoittelun vastuuopettajalle. Johtoryhmä voi delegoida sekä harjoitteluanomuksen että harjoitteluraportin hyväksynnän jollekin jäsenelleen.

Yhteenveto pysyvääsmääräyksistä:

1. Harjoittelun tulee edistää opintokokonaisuuden opintotavoitteiden toteutumista perehdyttämällä opiskelija johonkin ohjelman perustana olevaan tehtäväalueeseen.
2. Hyväksyttävän harjoittelun tulee tukea opintokokonaisuuden ammatillisia tavoitteita ja liittyä teoreettiseen koulutukseen.
3. Harjoittelun suorittaminen tulee kysymykseen aikaisintaan ensimmäisen opiskeluvuoden jälkeen. Erityistä opintopistemäärää ei edellytetä suoritettuna.
4. Harjoittelu sijoittuu opintokokonaisuuden valintoihin opintoihin.
5. Anomuksen käsittelee matkailualan verkostoyliopiston johtoryhmän delegeimana työharjoittelun vastuuopettaja.
6. Anomukset voidaan hyväksyä ensimmäisessä käsittelyssä alustavasti. Tässä käsittelyssä hylätty anomus voidaan ottaa toiseen käsittelyyn, mikäli asiaan vaikuttavat tekijät ovat olennaisesti muuttuneet.
7. Harjoittelusta laadittava kirjallinen selvitys käsittelee työtehtävien yhteyksiä teoriaan ennalta määritellyn tehtäväalueen mukaisesti.
8. Harjoittelun arvostelussa käytetään arvolauseita hyväksytyt/hylätty.
9. Yhden harjoittelun vähimmäiskesto on kuusi viikkoa eli kolme opintopistettä, ja kokonaisharjoittelu (6 op) voidaan suorittaa korkeintaan kahdessa osassa. Poikkeustapauksissa harjoittelu voidaan suorittaa osa-aikatyönä. Tällöin harjoittelun kesto on vähintään 360 tuntia. Harjoittelu mitoitetaan kokonaisina opintopisteinä.
10. Raportti tulee toimittaa matkailualan verkostoyliopiston toimistoon kuuden (6) kuukauden kuluessa harjoittelun päättymisestä.

Matkailualan verkostoyliopisto

The Finnish University Network for Tourism Studies

Nätverksuniversitetet för turismforskning i Finland

Réseau finlandais interuniversitaire pour les Études en Tourisme

- Helsingin kauppakorkeakoulu
- Helsingin yliopisto
- Joensuun yliopisto
- Jyväskylän yliopisto
- Kuopion yliopisto
- Lapin yliopisto
- Lappeenrannan teknillinen yliopisto
- Oulun yliopisto
- Sibelius-Akatemia
- Svenska handelshögskolan
- Taideteollinen korkeakoulu
- Tampereen yliopisto
- Teatterikorkeakoulu
- Turun kauppakorkeakoulu
- Turun yliopisto
- Vaasan yliopisto
- Åbo Akademi

